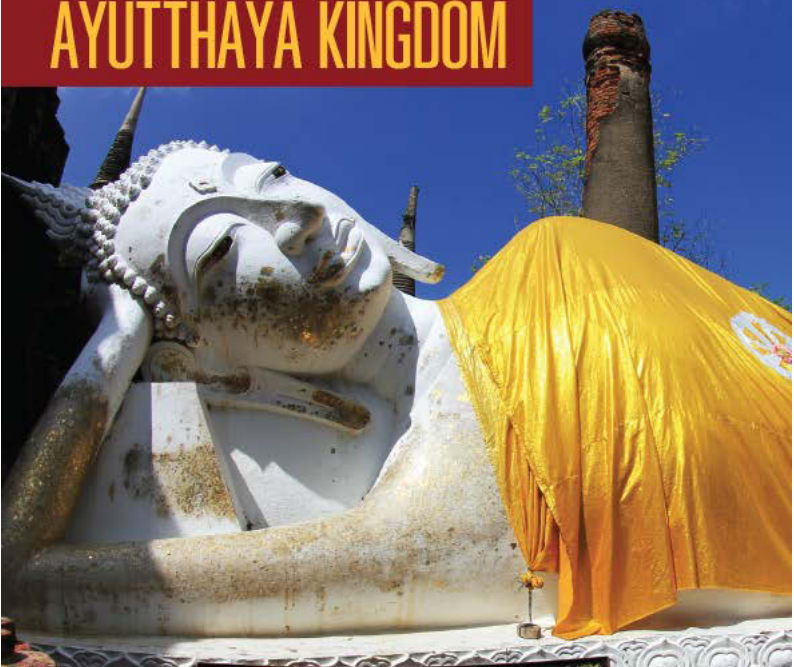

ต้นกำเนิดราชธานี

กรุงศรีอยุธยา

THE DAWN OF THE
AYUTTHAYA KINGDOM

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

วัดและวังแห่งกรุงศรีอยุธยา คติความเชื่อ ต้นกำเนิด ศูนย์กลางจักรวาล ฐานอำนาจ แห่งราชธานี

กรุงศรีอยุธยา สถาปนาขึ้นในราวปี พ.ศ. 1893 โดยพระเจ้าอู่ทอง หรือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 กษัตริย์ปฐมวงศ์แห่งกรุงศรีอยุธยา บนทำเลที่ตั้งซึ่งมีลักษณะเหมือนเกาะ มีแม่น้ำสามสายไหลโอบล้อมตัวเมือง ทำให้กรุงศรีอยุธยากลายเป็นชุมทางคมนาคมที่สำคัญ สามารถติดต่อกับบ้านเมืองอื่นๆ ได้อย่างสะดวก และนั่นจึงเป็นที่มาของการเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่อันรุ่งเรือง และกลายเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้

กรุงศรีอยุธยาเปลี่ยนฐานะมาเป็นราชอาณาจักรอย่างแท้จริงในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระองค์ทรงรวมศูนย์อำนาจด้านการเมืองและศาสนาเข้าไว้ด้วยกันภายใต้การปกครองของพระมหากษัตริย์ได้สำเร็จ

ความจริงนั้งคั้งของกรุงศรีอยุธยามาจากการค้าขายกับต่างประเทศ ก่อให้เกิดแหล่งผลิตหรือย่านตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าจำนวนมาก และจากการติดต่อกับนานาชาตินี้เองทำให้กรุงศรีอยุธยารับความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการใหม่ๆ มาพัฒนาบ้านเมืองหลายด้าน นอกจากนี้ กรุงศรีอยุธยา ยังรุ่งเรืองในด้านอักษรศาสตร์ วรรณกรรม ซึ่งเป็นมรดกตกทอดต่อกันมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

อำนาจของกรุงศรีอยุธยาสิ้นสุดลงเมื่อแพ้สงครามพม่าในปี พ.ศ. 2310 เพราะพม่าเผาทำลายบ้านเมือง วัดวาอาราม และปราสาทราชวัง รวมถึงกวาดต้อนผู้คนและนำทรัพย์สินมีค่ากลับไป นับเป็นการทำลายสัญลักษณ์ของกรุงศรีอยุธยาลงอย่างสิ้นเชิง

วัด : ศูนย์กลางจักรวาลบนโลกมนุษย์

ศาสนาพราหมณ์ฮินดูและศาสนาพุทธทั้งนิกายมหายานและเถรวาทต่างมีคติความเชื่อเรื่องโลกและจักรวาล ดังสะท้อนออกมาเป็นรูปธรรม คือ การสร้างปราสาท เทวสถาน หรือพุทธสถาน ให้เป็นศูนย์กลางของเมือง

ในช่วงที่อาณาจักรขอมรุ่งเรืองมากในราวต้นพุทธศตวรรษที่ 18 นั้น พระมหากษัตริย์องค์สำคัญ คือพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 โปรดให้สร้างศาสนสถานเนื่องในศาสนาพุทธมหายานทั่วทั้งราชอาณาจักร ซึ่งความนิยมสร้างศาสนสถานเพื่อให้เป็นหลักหรือศูนย์กลางเมืองเช่นนี้ได้แพร่เข้าสู่ในภาคกลางและภาคใต้ของไทยด้วย ดังพบว่ามีการสร้างปราสาทศิลาแลงที่ได้รับอิทธิพลศิลปะสถาปัตยกรรมขอม สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 หลายแห่ง ใน จ. ลพบุรี เพชรบูรณ์ กาญจนบุรี ราชบุรี สุโขทัย เป็นต้น กรณีนี้มีนักวิชาการบางท่านได้วิเคราะห์ให้เห็นว่าความนิยมในการสร้างศาสนสถานในคติความเชื่อดังกล่าวเป็นการแสดงความต้องการของผู้สร้างคือกษัตริย์หรือเจ้านายของท้องถิ่นเพื่อประกาศตนเองว่าเจริญรุ่งเรืองเหมือนกับอาณาจักรขอมมากกว่า

เช่นเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ที่ได้นำธรรมเนียมการสร้างปราสาทกลางเมืองมาใช้ แต่เปลี่ยนมาเป็นทั้งบรรจุพระบรมธาตุแทน เช่นที่วัดมหาธาตุ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า นอกจากสร้างขึ้นเพื่อให้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุแล้ว ยังมีนัยทางการเมืองแฝงอยู่ด้วย คือเป็นการประกาศให้ผู้คนตามเมืองต่างๆ ยอมรับความสำคัญของกรุงศรีอยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจแห่งใหม่ แทนอาณาจักรขอมที่ล่มสลายไปแล้ว

ในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ความแพร่หลายของศาสนาพุทธมหายาน

ก็เสื่อมความนิยมลง เมื่อผู้คนส่วนใหญ่นับมานับถือพุทธศาสนาเถรวาทแทน ซึ่งรวมถึงบรรดาบ้านเมืองต่างๆ ในพม่า มอญ ลาว และกับพูชา

เนื่องจากในช่วงเวลานี้ แหล่งที่เป็นศูนย์กลางทางศาสนาที่สำคัญได้เปลี่ยนมาเป็นที่ลังกา และได้รับความนิยมมากขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 19 บ้านเมืองหลายแห่งได้ส่งพระภิกษุออกไปศึกษาพระธรรมวินัยและนำกลับมาเผยแพร่ยังดินแดนของตน

อ. ศรีศักร วัลสีโกดม กล่าวถึงเรื่องนี้ในหนังสือ “ความหมายพระบรมธาตุ ในอารยธรรมสยามประเทศ” ว่า แทนที่ที่สำคัญของการนับถือพระพุทธรูปศาสนาเถรวาทที่มีเศสมีขวารวดิ และดำรงอยู่ต่อเนื่องและเติบโตคือการกราบไหว้บูชาพระบรมธาตุนั่นเอง และในระยะแรกก็การเผยแพร่พุทธศาสนาไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ โดยบรรดาภิกษุสงฆ์ นักบวช และนักพรตนั้น เกิดจากการไปเทศนาสั่งสอนผู้คนก่อน ต่อเมื่อมีผู้นิยมมากขึ้นก็เกิดการสร้างวัดหรือศาสนสถานเพื่อการประกอบพิธีกรรมและการสอนศาสนาขึ้น เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนหมู่บ้าน ต่อมาเมื่อชุมชนหมู่บ้านขยายตัวเป็นบ้านเป็นเมือง ก็จำเป็นต้องมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่กราบไหว้บูชาและประกอบประเพณีพิธีกรรมทางศาสนาในท้องถิ่น แต่บรรดาพระสงฆ์หรือนักบวชไม่มีอำนาจหรือทรัพย์สินที่จะทำให้เกิดมีการก่อสร้างวัดวาอารามให้เป็นศูนย์กลางของเมืองได้ นอกจากแสวงหาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือรูปเคารพมาให้ผู้คนในท้องถิ่นได้สักการะร่วมกับซึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพุทธศาสนาเถรวาทที่รับรู้กันมาแต่เดิมก็คือพระบรมธาตุนั่นเอง

ความนิยมในการสร้างศาสนสถาน ที่เป็นศูนย์กลางหรือหลักของบ้านเมือง ได้เปลี่ยนมาเป็นการสร้างวัดและพระมหาธาตุเจดีย์กันแทบทั้งสิ้น ทำให้เกิดรูปแบบของพระสถูปเจดีย์ในลักษณะแตกต่างกันไปทั้งระหว่างภูมิภาคและท้องถิ่น เช่น ในภาคกลางมีการสร้างพระสถูปทรงปราสาทเป็นที่บรรจุพระบรมธาตุ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าคิดแปลงรูปแบบมาจากปราสาทขอม ดังพบที่วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระราม นั่นเอง

วัง : ศูนย์รวมอำนาจแห่งองค์พระมหากษัตริย์

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นระบบระเบียบอย่างชัดเจน ขณะเดียวกันก็ทรงขยายบริเวณพระบรมมหาราชวังให้กว้างขวางกว่าเดิม สร้างพระราชวังชั้นใหม่ทางด้านเหนือใกล้กับแม่น้ำลพบุรี โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ พระราชฐานชั้นใน อันเป็นที่ประทับสำหรับพระมหากษัตริย์และเจ้านายฝ่ายใน พระราชฐานชั้นกลาง เป็นสถานที่ออกว่าราชการและประกอบพระราชพิธี และพระราชฐานชั้นนอก เป็นสถานที่ทำการของขุนนาง ข้าราชการฝ่ายหน้า รวมถึงบริเวณซึ่งเป็นพระราชวังเดิมที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงอุทิศพื้นที่สร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ขึ้นให้เป็นวัดในบริเวณพระบรมมหาราชวังซึ่งไม่เคยปรากฏธรรมเนียมเช่นนี้มาก่อน

การสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ขึ้นนั้นก็เพื่อให้เป็นวัดที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนาของราชอาณาจักรรวมถึงบรรดาพระราชพิธีของราชสำนักและประเพณีที่เกี่ยวกับการเป็นพระจักรพรรดิราชที่มีการฟื้นฟูขึ้นใหม่อีกหลายอย่าง ถือเป็นที่ย้ายศูนย์รวมจิตใจของราษฎรจากเดิมคือที่วัดมหาธาตุมาเป็นพระอารามหลวงแห่งนี้ และยังแสดงถึงพระราชอำนาจและบุญญาบารมีแห่งองค์

พระมหากษัตริย์ ทั้งในฐานะพระจักรพรรดิราชและองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ซึ่งคติการสร้างวัดคู่วังเช่นนี้ได้สืบทอดมาถึงในสมัยรัตนโกสินทร์อีกด้วย

Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

The Ayutthaya Kingdom was established around the year 1350 by King U-thong or King Rama I, the first monarch of Ayutthaya, on the island landscapes surrounded by three rivers. The strategic location fostered Ayutthaya to be the main transportation hub that allowed commuting conveniently between other cities nearby. This then was how it became the glorious port and the key centre of political power in this region.

Ayutthaya city arose into a real kingdom during the reign of King Boommatrailokanat. The Ayutthaya king successfully placed himself as the centre of a highly stratified social and political hierarchy that extended throughout the realm.

Ayutthaya's prosperity came from trading with foreign countries. Emerging into the main production and

exchange market for large trade and international relations, Ayutthaya also had obtained advanced technologies to help develop various aspects of the kingdom. As well Ayutthaya entered into the golden age in arts and literature, which was passed onto the Rattanakosin Kingdom.

The glory of Ayutthaya ended when it lost the war to Burma in the year 1767. The city of Ayutthaya capitulated and was burned down including temples and the Royal Palace. The Burmese brought the Ayutthaya Kingdom to ruin, and they looted and captured the Ayutthaya people as prisoners of war. This completely destroyed the glorious symbol of Ayutthaya.

Wat: The Centre of the Universe on Earth

Brahman in Hinduism, and Mahayana and Theravada in Buddhism believe in the harmony of Earth and universe. This belief of harmony was reflected in the religious architecture, which established the sanctuary, shrine or temple as the centre of the kingdom.

During the early 12th century when the Ancient Khmer Empire was blooming, Jayavarman VII was the great Khmer king who ordered to construct Mahayana Buddhist temples all around his kingdom. The continuation of building temples as the city centre expanded to central and southern regions of Thailand. As sandstone-style sanctuaries,

influenced by Angkorian architecture in Jayavarman VII's reign, are found in many provinces; such as, Lop Buri, Phetchaburi, Kanchanaburi, Ratchaburi and Sukhothai. Some experts have analysed that this belief of sandstone construction was to announce the king's or landlord's achievements, just like that in the Khmer prosperous era.

This was seen during the early Ayutthaya era that was accustomed to building temples as the centre of the city, and later on was adopted as the location where the Buddha's relics were enshrined; such as, Wat Mahathat. Many experts said that apart from being the establishment of the Buddha's relics, it implied that Ayutthaya was an emerging and prominent kingdom respected by other surrounding regions after the decline of the Angkor Empire.

Around the late 12th century, Mahayana Buddhism was fading in popularity as the majority of people turned to practice Theravada Buddhism instead, including Burma, Mon, Laos and Cambodia. During this period, the centre of Buddhism switched to Ceylon that had gained popularity in the 13th century, its monks attended a pilgrimage to study Buddhism and they brought back Theravada Buddhism to teach in their home towns.

Dr. Srisakra Vallibhotama mentioned in his book called "The Meaning of Relics in Siamese Civilization" that the main entity of Theravada Buddhism since the Dvaravati period was to worship the Buddha's relics. During the initial phase of Buddhism, it was the word-of-mouth teaching by monks, priests, and hermits. Later on, more people gave support by establishing temples and religious institutions as the centre of the village and to perform religious ceremonies and teaching. Once the population of villages became bigger, it expanded into a town. Hence, it was necessary to build a sacred centre to hold local ceremonies and religious rituals. However, the priests or monks had no power or assets to construct a temple as a town centre, unless seeking for a sacred item for local worship. Theravada Buddhism believed the sacred items were the Buddha's relics.

Later on, the preference was for building a temple or a Mahathat Stupa as the town centre. This resulted in different styles of pagodas in different regions; such as, in the Central Region, the pagoda style was adapted from Angkor Wat as found at Wat Mahathat, Wat Ratchaburana and Wat Phra Ram.

Palace: Centralisation of the Lord Monarch

King Borommtrailokanat successfully reformed and structured the Siamese bureaucracy. At the same time, the King expanded the Royal Palace territory by building a new palace on the north close to the Lop Buri River. The palace was divided into 3 main courts: the Inner Court, where the King and noblemen resided, the Middle Court, where all the royal governance and ceremonies took place, and the Outer Court, where the noblemen and senior officials enacted orders. The construction included the previous area of the royal palace that King Borommtrailokanat donated to construct the Royal Temple, Wat Phra Si Sanphet. This appeared to be an exception in Thai history.

The main purpose of Wat Phra Si Sanphet was to perform religious ceremonies of the kingdom. At that time, many of the royal ceremonies and coronation customs were restored. This new temple was considered shifting the people's centralisation by moving the worship centre from the prior royal temple, Wat Phra Si Mahathat, to this new royal temple. This action represented the king's prestige and virtues. That practice was passed later onto the Rattanakosin Era.

ก. อุโมงค์ ต. ท่าवासกรี
 เปิด 08.30 – 16.30 น.
 Located on the western
 part of the city island
 U-Thong Road,
 Tambon Ta Wasukree
 Open 08.30 – 16.30 Hours

เจดีย์ศรีสุริโยทัยตั้งอยู่ในย่านหัวแหลม หรือท่าवासกรี ริมน้ำเจ้าพระยาองค์เจดีย์สีทองโดดเด่นตั้งอยู่บนฐานสูงสามารถแลเห็นได้แต่ไกล ลักษณะเป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง บนยอดซุ้มบนทศทั้งสี่ทิศมีเจดีย์องค์เล็กตั้งอยู่ แต่ไม่มีพระพุทธรูปประดิษฐาน บริเวณนี้แต่เดิมคือสวนหลวงของพระราชวังติดกับวัดสวนสวรรค์ ในเวลาต่อมาได้รวมกันเป็นวัดสวนหลวงสวนสวรรค์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสถาปนาพุทธมณฑลขึ้นที่วัดสวนหลวงสวนสวรรค์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสถาปนาพุทธมณฑลขึ้นที่วัดสวนหลวงสวนสวรรค์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสถาปนาพุทธมณฑลขึ้นที่วัดสวนหลวงสวนสวรรค์

ในคราวบูรณะองค์เจดีย์เมื่อปีพ.ศ. 2532 ได้พบพระบรมสารีริกธาตุและเครื่องอภิวินิจฉัยต่างๆ ที่ทำจากแก้วมรกตและทองคำอยู่ภายใน จึงได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา หากได้ไปเยือนก็ไม่ควรพลาดชมโบราณวัตถุสำคัญเหล่านี้

เมื่อได้ชมเจดีย์ศรีสุริโยทัยและรู้เรื่องราวความเป็นมาแล้ว หากมีเวลาก็ควรไปเยือนทุ่งมะขามหย่อง เพื่อสักการะพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัยที่จำลองเหตุการณ์ขณะทรงชนช้างกับพระเจ้าบุเรงนอง โดยทรงแต่งองค์เป็นชายอยู่ในท่าประทับนั่งบนคอช้าง ทรงถือพระแสงของ้าวออกรบ และมีหอน้ำรั้วด้วยว่า

01
 เจดีย์พระศรีสุริโยทัย
 CHEDI SRI SURIYOTHAI

สมเด็จพระสุริโยทัยนั้นทรงเป็นสมเด็จพระบรมอัยยิกาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชอีกด้วย เพราะพระมารดาของสมเด็จพระนเรศวรก็คือพระวิสุทธกษัตริย์ซึ่งเป็นพระราชธิดาพระองค์หนึ่งของสมเด็จพระสุริโยทัย

The white and gold pagoda (Chedi) is situated in the area known as the Hua Laem District or Tha Wasukri, on the bank of the Chao Phraya River. The pagoda is very attractive and can be seen from a distance. The architecture of the chedi consists of a single bell-shaped pagoda with its square base and twelve indented corners. On the top of the four niches over the square base are located smaller chedis without a Buddha statue. It has been gilded with gold paint from the relic chamber to the top of its spire. At that time, this area was the Royal Garden next to Wat Sop Sawan. King Chakkraphat ordered it to be combined into a temple and called it Wat Suan Luang Sop Sawan. Prince Damrong Rajanupab had an assumption that this pagoda might contain the queen's relics, as it was built to honour Queen Somdet Phra Si Suriyothai, who sacrificed her own life in the elephant fight for the King Maha Chakkraphat.

During the restoration of the pagoda in 1989, relics and offerings made of crystal and gold were found inside the chamber. The relics and offerings were moved to store safely at the Chao Sam Phra ya Museum. Don't miss these historical artefacts.

After visiting Chedi Si Suriyothai and learning about the historical event, if you have time, don't forget to visit Thung Makhnam Yong to pay homage to Queen Suriyothai at her monument. This field simulates the battlefield when the queen was dressed in the male military uniform to accompany King Maha Chakkraphat and her sons to fight against King Tabinshwehti of Burma. The interesting bit of knowledge from this significant historical event is that Queen Suriyothai was the grandmother of King Naresuan the Great. Phra Wisutkasat, the daughter of King Maha Chakkraphat and Queen Suriyothai, was King Naresuan's mother.

02 เวทีษฏุเขากอง และกุงฎุเขากอง

CHEDI PHU KHAO THONG AND THUNG PHU KHAO THONG

ห่างจากเกาะเมือง
ไปประมาณ 3 กิโลเมตร
ต. ภูเขาทอง

Tumbon Phu Khao Thong,
about 3 km from
the City Island

หลังสงครามคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 วัดภูเขาทองก็กลายเป็นวัดร้าง แต่พระมหาเจดีย์ยังเป็นสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาที่มีคนเดินทางมากราบไหว้เสมอ ดังปรากฏในงานวรรณกรรมเรื่อง นิราศภูเขาทอง ของสุนทรภู่ ที่เดินทางมาชมสักการสถานที่แห่งนี้ในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ตามพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาเล่าว่า วัดภูเขาทองสร้างขึ้นในสมัยพระรามาธิบดีหรือสมัยอยุธยาตอนต้น ส่วนตัวเจดีย์นั้นมีทั้งข้อสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นโดยพระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์พม่า เพื่อประกาศชัยชนะเหนือกรุงศรีอยุธยา ในคราวสงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และบ้างก็ว่าเป็นเจดีย์ที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชโปรดให้สร้างขึ้น นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการเสนอว่า กิ่งภูเขาทองน่าจะเป็นสถานที่กระทำยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับพระมหาอุปราชของพม่า และเจดีย์ภูเขาทองก็คือ เจดีย์ยุทธหัตถี ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงสงครามในคราวนั้น แต่ก็ยังมีสถานที่อีกสองแห่งซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสถานที่กระทำยุทธหัตถีเช่นกัน นั่นคือ อนุสรณ์ดอนเจดีย์ จ. สุพรรณบุรี และ ดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จ. กาญจนบุรี ส่วนที่ใดจะเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์จริงนั้นยังไม่แน่ชัด และคงต้องศึกษาค้นคว้ากันต่อไป พระเจดีย์ภูเขาทองเป็นเจดีย์ทรงระฆังบนฐานสูง รูปทรงแบบมอญ คือฐานองค์ระฆังจะบานผายใหญ่กว่าเจดีย์แบบไทย ต่อมาสมเด็จพระเจ้าบรมโกศโปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์องค์พระเจดีย์ในปี พ.ศ. 2288 โดยเปลี่ยนทรงเจดีย์เป็นทรงเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง คงเหลือเพียงฐานประทักษิณที่ยังเป็นรูปแบบเดิม พระเจดีย์ภูเขาทองจึงมีรูปแบบผสมผสานระหว่างศิลปะมอญและศิลปะอยุธยาตอนปลาย

หลังชื่นชมความใหญ่โตของพระเจดีย์ภูเขาทองและสัมผัสกับความงามของท้องทุ่งโดยรอบจากบนพระเจดีย์แล้ว ก่อนกลับควรแวะกราบสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่บริเวณหน้าทางเข้าวัด เพื่อระลึกถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์อีกสักครั้ง

With a height of 90 metres, Chedi Phukhao Thong (Golden Mountain Pagoda) can be easily seen from a distance in the middle of Thung Phukhao Thong (The Golden Mountain Field) outside the City Island of Ayutthaya. During the peaceful political situation in the past, this area would be used as a rice farming and boat racing field during the flood season. However during several wars, this area was used as the military base for the military campground to wait for the enemy marching close to Ayutthaya.

However, after the Burmese battle in 1767, Wat Phukhao Thong was abandoned. The great pagoda is an important Buddhist place where Thai people came to pay homage, as shown in the literature named Nirat Phukhao Thong (Journey to the Golden Mountain) by Sunthorn Phu, the famous Thai poet during the reign of King Rama III of the Rattanakosin Kingdom.

According to Royal Chronicles of the Ayutthaya, Wat Phukhao Thong was built by King Ramesuan or in the early Ayutthaya era. Later on, King Bayinnaung of Burma ordered to build a large chedi in the Mon style as a memorial of his victory over Ayutthaya after the first Ayutthaya-Burma battle.

When Ayutthaya's independence was restored by King Naresuan the Great, the pagoda was remodelled in Thai style.

Some experts have proposed that Thung Phukhao Thong might be the battlefield between King Naresuan the Great and the Burmese king. The golden pagoda might also be the chedi of the Yuddhahatthi (War Elephant Battle) for the remembrance of that great battle between Siam and Burma. However, there are two other fields believed to be the Yuddhahatthi battlefields as well; the Don Chedi Monument in Suphan Buri province, and the Don Chedi in Amphor Phanom Thuan of Kanchanaburi province. More research and fact finding are still needed.

The bell-shaped golden pagoda was built over the high base in the Mon architectural style. The Mon chedi base is larger than that of the Thai style. In a restoration during the reign of King Borommakot in 1745, a new chedi of the Thai style, having a square shape with indented corners, was built on the old base of the ruined one. Therefore, the great Chedi Phukhao Thong now contains a combination of both Mon and Thai architecture during the late Ayutthaya era.

After enjoying the beauty of the golden pagoda and the gorgeous scenery of the chedi field, do not forget to pay respect to King Naresuan the Great at the King Naresuan the Great Monument situated in front of the temple's entrance.

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

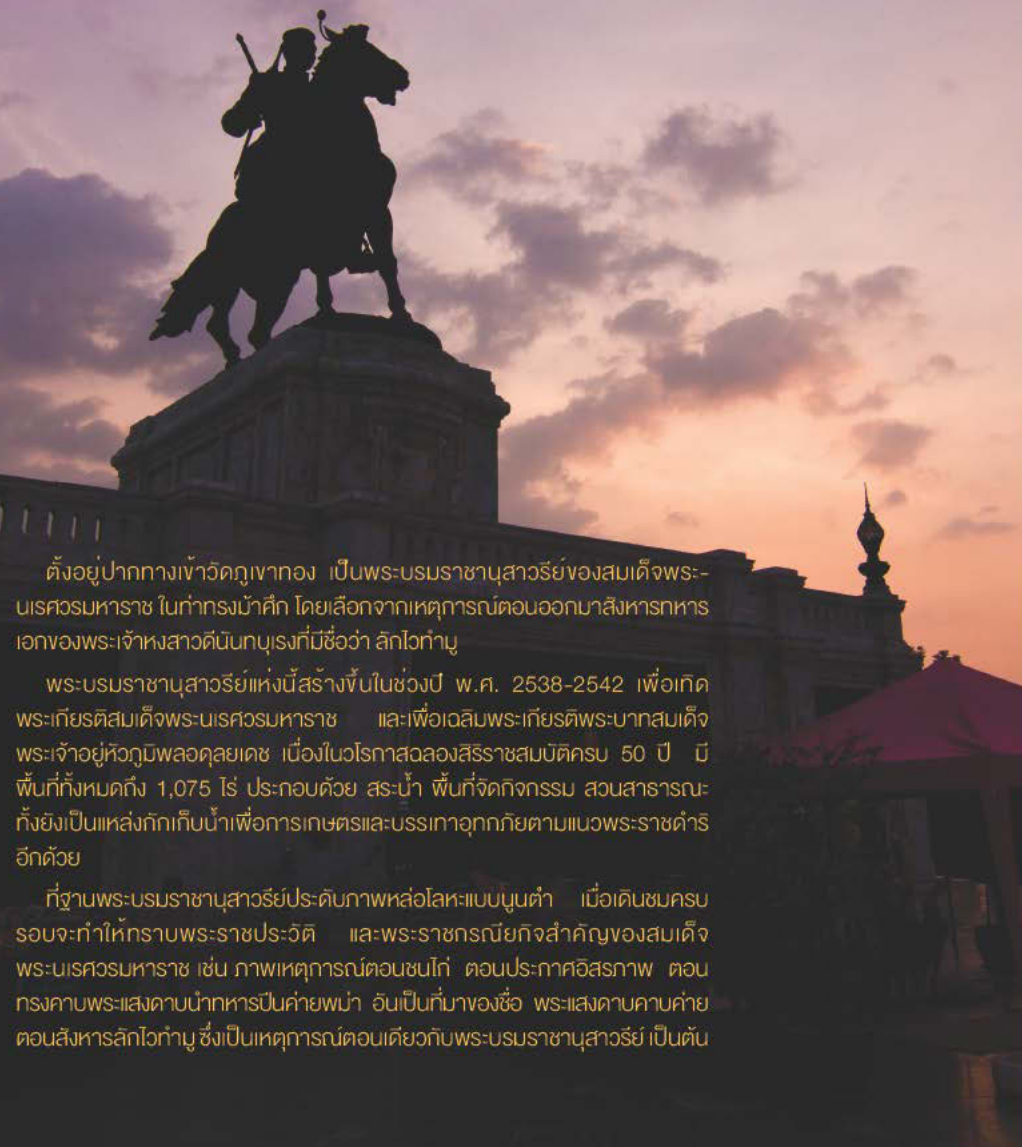
THE KING NARESUAN THE GREAT MONUMENT

หน้าวัดกุฎีทอง กุฎีทอง ต. ภูเขาทอง

เปิด 06.00-20.00 น.

In front of Wat Phukhao Thong, Tambon Phukhoa Thong

Open from 06.00-20.00 Hours

ตั้งอยู่ปากทางเข้าวัดกุฎีทอง เป็นพระบรมราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในท่าทรงม้าศึก โดยเลือกจากเหตุการณ์ตอนออกมาสังหารทหารเอกของพระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงที่มีชื่อว่า ลักโวก้ามู

พระบรมราชานุสาวรีย์แห่งนี้สร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2538-2542 เพื่อเกิดพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี มีพื้นที่ทั้งหมดถึง 1,075 ไร่ ประกอบด้วย สระน้ำ พื้นที่จัดกิจกรรม สวนสาธารณะ ทั้งยังเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและบรรเทาอุทกภัยตามแนวพระราชดำริอีกด้วย

ที่ฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ประดับภาพหล่อโลหะแบบปูนดำ เมื่อเดินชมครบรอบจะทำให้ทราบพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เช่น ภาพเหตุการณ์ตอนชนไก่ ตอนประกาศอิสรภาพ ตอนทรงคาบพระแสงดาบนำทหารปืนค่ายพม่า อันเป็นที่มาของชื่อ พระแสงดาบคาบค่าย ตอนสังหารลักโวก้ามู ซึ่งเป็นเหตุการณ์เดียวกับพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นต้น

และอย่ามองข้ามสิ่งสำคัญบริเวณมุมทั้งสี่ของพระบรมราชานุสาวรีย์ เพราะได้แสดงรูปจำลองเครื่องราชูปโภคสำคัญสี่ชิ้น ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวร ได้แก่ พระแสงปีนดับขี้มม่น้ำสะโดง ที่ทรงใช้ยิงถูกสุรกรรมาเสียชีวิต พระแสงดาบคาบค่าย ทรงคาบดาบบุกเข้าค่ายพม่าด้วยพระทัยห้าวหาญ พระมาลาเบี่ยง ขณะชนช้างกับพระมหาอุปราชและถูกพระมหาอุปราชฟันพระมาลาจนขาดไปข้างหนึ่ง พระแสงทองคำ ทรงใช้ในคราวทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราช

ที่ขาดไม่ได้คือ รูปปั้นโก่งนันทบุเรงเหวี่ยงหางงา ที่มักพบอยู่เสมอคู่กับพระบรมราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทุกแห่ง ในฐานะเป็นของแค้นและเครื่องบูชา ที่นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามแรงศรัทธาของผู้ที่เคารพนับถือในวีรกรรมหาญกล้าของพระองค์

The monument is situated in front of the entrance gate of Wat Phukhao Thong to honour King Naresuan the Great. The massive marble and metallic structure is crowned with an armed image of King Naresuan the Great on horseback. This is in reflection of a well-known battle in which he killed a Burmese general with a strike from his lance.

The King Naresuan the Great Monument in Ayutthaya was constructed during 1995-1999 to serve as a remembrance of the King, the value of independence, national sacrifice, and Thai identity. In addition, the construction was established in honour of King Bhumibol Adulyadej on the occasion of the 50th Anniversary Celebration of His Majesty's Accession to the Throne. With a total area of 1,075 rai, the park and pond served as the recreational area and water storage for agriculture and flood prevention in accordance with the King's royal initiatives.

A large number of three-dimensional metallic friezes are displayed around the base of the monument. Each of these stories signifies a popular story relating to the life of King Naresuan the Great; such as, the scene that Prince Naresuan's rooster naturally won the cockfight with a young Burmese prince, the declaration scene of Ayutthaya's independence from Burma, the heroic scene of the

military king holding his sword in his mouth while leading the soldiers to climb into the Burmese camp, which became known as Pra Saeng Dap Khap Khai Sword. Another well-known scene displayed on the monument is the victory scene of the king killing the Burmese general, the same image as the monument.

On each corner of the monument is displayed replicas of the famous arms that the king used to defeat his foes; the four armors which are Royal Shot across the Sittoung River – the gun that he used to shot the Burmese general Surakamma from across the Sittoung River, Pra Saeng Dap Khap Khai – the sword that he held in his mouth while leading the troops to climb into the Burmese camp, Phra Mala Biang – the helmet that the king was wearing while fighting with the Burmese soldiers, Phra Saeng Kho Ngao – the war scythe that he was using in Yuddhahatthi the elephant battle with the Burmese Prince Minchit Sra.

The most popular symbol of King Naresuan the Great is the replicas of the Lueang Hang Khao fighting cock as offerings to the king. This shows a reminder of a cockfight between the young Prince Naresuan and the Burmese Crown Prince. Thai people highly respect the king and his heroic victory by bringing in more rooster statues to pay respect and to ask for his blessing.

04 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา
CHAO SAM PHRAYA NATIONAL MUSEUM

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้สร้างด้วยเงินจากประชาชนที่ได้เข้าพระพิมพ์ซึ่งกรมศิลปากร ผลิตได้จากวัดราชบูรณะเมื่อปีพ.ศ. 2502 ประกอบด้วยวัตถุโบราณวัตถุสำคัญล้ำค่าจำนวนมากที่พบตามโบราณสถานต่างๆทั่วพระนครศรีอยุธยา จำเป็นต้องมีที่เก็บรักษาและจัดแสดง จึงทำให้พิพิธภัณฑ์อัครมณเฑียรแห่งนี้เกิดขึ้นและเปิดให้เข้าชมอย่างเป็นทางการเมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2504 โดยตั้งชื่อตามพระนามของ ผู้สถาปนาวัดราชบูรณะคือ สมเด็จพระเจ้าสามพระยา

ส่วนจัดแสดงมี 3 อาคาร คือ หมู่อาคารเรือนไทย เป็นรูปแบบเรือนไทยภาคกลาง จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ของคนไทยภาคกลางในอดีต อาคารศิลปะในประเทศไทย เป็นอาคาร 2 ชั้น จัดแสดงศิลปวัตถุสมัยต่างๆ เช่น ทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี สุโขทัย ฯลฯ อาคารเจ้าสามพระยา ถือเป็นอาคารหลักที่สำคัญที่สุด เพราะศิลปวัตถุสมัยอยุธยาชั้นที่ถือว่าสำคัญๆ จะจัดแสดงอยู่ในอาคารหลังนี้

หากมีเวลาจำกัด ก็ควรเข้าชมในอาคารเจ้าสามพระยาก่อน ชั้นล่างมีสิ่งจัดแสดงที่น่าสนใจ เช่น เศียรพระพุทธรูปสำริด ขนาดใหญ่จากวัดธรรมิกราช เป็นศิลปะสมัยอู่ทอง นอกจากความงามตามพุทธศิลป์แล้ว เศียรพระองค์นี้ยังแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าด้านเทคนิคความรู้เรื่องโลหะวิทยาและการหล่อโลหะในสมัยนั้นเป็นอย่างดี พระพุทธรูปศิลาขาว ศิลปะทวารวดี อายุราว 1,000 ปี เป็นพระพุทธรูป 1 ใน 4 องค์ที่ย้ายมาจากวัดหน้าพระเมรุ จ. นครปฐม นอกจากนี้ยังมีบานประตูจำหลักไม้สลักเป็นรูปทวารวดีของพระวรสค์ จากวัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นงานแกะสลักไม้ชั้นเอกที่หลงเหลืออยู่เพียงไม่กี่ชิ้น โขนเรือรูปครุฑไม้แกะสลัก เป็นหัวเรือรูปสัตว์ต่างๆ ที่ใช้กับอยู่ในสมัยอยุธยา

ที่ชั้นสองไม่ควรพลาดอย่างยิ่ง เพราะเป็นห้องวัดราชบูรณะ ซึ่งจัดแสดงเครื่องทองจากวัดราชบูรณะ ห้องเครื่องทองจากวัดมหาธาตุและเจดีย์ศรีสุริโยทัย ชมความงดงามอย่างวิจิตรของเครื่องประดับ เครื่องราชูปโภค เครื่องราชกกุธภัณฑ์ ที่สำคัญเช่น พระแสงพระศรีชัยศรี พระเศวตทักขิโนกถ ช้างทรงเครื่อง เครื่องประดับศีรษะ ฯลฯ ซึ่งล้วนทำด้วยทองคำและอัญมณีทั้งหมด ส่วนที่ห้องมหาธาตุ มีเครื่องทองและพระบรมสารีริกธาตุพร้อมภาษาชนกที่ใช้นครปฐมพระบรมสารีริกธาตุซึ่งซ่อนเป็นชั้นๆ โดยมีแผนภาพอธิบายการบรรจุแต่ละชั้นให้เข้าใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจัดแสดงพระบรมสารีริกธาตุที่พบจากเจดีย์ศรีสุริโยทัยและโบราณวัตถุอีกจำนวนหนึ่งรวมอยู่ด้วย

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เหมาะสำหรับศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของกรุงศรีอยุธยาอย่างเป็นรูปธรรม หากได้ไปเยือนวัดต่างๆ มาก่อนแล้ว เมื่อมาที่นี่ก็จะได้เห็นโบราณวัตถุ ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพความรุ่งเรืองในอดีตของกรุงศรีอยุธยาให้ชัดเจนขึ้น

ค่าเข้าชม ชาวไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท นักเรียนนักศึกษาในเครื่องแบบไม่เสียค่าเข้าชม

The construction of the Chao Sam Phraya Museum was funded by the proceeds from the auction of votive tablets discovered in the underground crypts of the principal prang tower of Wat Rachaburana to the public in 1959. Since substantial priceless artefacts were found from all of Ayutthaya's historical sites, the national museum was inaugurated on 26 December, 1961. The Museum is named after King Sam Phraya, who ordered the construction of Wat Rachaburana.

The Museum features three exhibition buildings. The Complex of Traditional Thai Houses displays the architecture of central style residences and the household tools and utensils found in the ancient daily life of the Siamese people. The Thai Art and Artefacts Building is a 2-storeyed building exhibiting art and artefacts from different periods including Dvaravati, Sri Vijaya, Lop Buri, Sukhothai, etc. The Chao Sam Phraya Building is the main and most important building because the artefacts of the Ayutthaya period are displayed in this building.

If you have limited time, it is recommended to start your trip from the Chao Sam Phraya Building. The downstairs exhibit artefacts excavated from the archaeological sites including the large bronze Buddha head excavated at Wat Thammikarat in the U-thong period, which shows the fine ancient craftsmanship and knowledge of casting metal objects in that era.

The 1000-year-old alabaster Buddha statue seated in the European style in the Dvaravati period was once enshrined in a niche of an old stupa at Wat Phra Men in Nakhon Pathom province. In addition, the intricate woodcarvings of angels holding a sword on the door panels from Wat Phra Si Sanphet displayed here are considered masterpieces and very rare pieces left today. The Garuda figurehead woodcarving of a ship in the Ayutthaya period shows the exquisite carving details of many animals on the bow of the ships used at that time.

Don't miss the second floor because there is an exhibition of a variety of artefacts recovered from the crypt under the principal prang of Wat Rachaburana, Wat Mahathat, and Chedi Si Suriyothai. The Royal personal objects made of solid gold and precious stones are exhibited exclusively on this floor. The highlight is a golden sword known as "Phra Saeng Khan Chai Sri", the Royal Victory Sword. Royal utensils for the personal use of the monarch were also found; such as, the water offering container made of gold, golden bejeweled elephant, head-dresses, and other precious ornaments made of solid gold and precious stones.

The second room houses an exhibition of golden offerings discovered in the crypt of the principal prang tower of Wat Mahathat where a golden reliquary containing the Buddha's relics was enshrined.

The stupa consisted in fact of seven stupas of decreasing size nested inside the other. For a better understanding, a nearby diagram explains how each stupa fits in each other. In addition, the Buddha's relics discovered from Chedi Si Suriyothai as well as other valuable artefacts are exhibited in this room.

This museum is a collection of the ancient Thai glory and is for us to study the historical and glorious background of the Ayutthaya civilisation with concrete evidence. If you have visited the temples in the Ancient City, you will find a vivid image of Ayutthaya's glory here at this museum.

05 วัดขุนเมืองใจ WAT KHUN MUEANG JAI

ริมถนนโรจนะ ใกล้โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ต. ประตучัย

Located on Rojana Road, near the Ayutthaya College

Tumbon Pratu Chai

ในอดีตเป็นเพียงวัดร้าง ตั้งอยู่ริมถนนโดยไร้คนสนใจ นอกจากรู้เพียงว่าเป็นวัดร้างแห่งหนึ่งในจำนวนหลายแห่งรอบเกาะเมืองอยุธยาเท่านั้น ทว่าวัดขุนเมืองใจก็เป็นวัดสำคัญอีกแห่งที่น่าไปชม เพราะหลักฐานจากซากโบราณสถานที่เหลืออยู่สามารถบอกเรื่องราวได้ว่า วัดนี้มีมาแต่ยุคเมืองอยุธยาครุฑเทพนคร ก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา และคงได้รับการบูรณะซ่อมแซมเรื่อยมา วัดขุนเมืองใจ จึงเป็นวัดที่มีการสร้างซ้อนทับกันหลายยุคสมัย ตั้งแต่ยุคต้นอยุธยาจนถึงยุปลายอยุธยา จนกระทั่งถูกทิ้งร้างไปหลังการเสียกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2310

ปัจจุบันสภาพโบราณสถานในวัดถูกทำลายและมิร่องรอยการรื้อถอน การรื้ออิฐไปขาย การลักลอบขุดกรุ แต่ยังคงเห็นลักษณะได้บ้าง องค์เจดีย์ประธานมีขนาดค่อนข้างใหญ่ ตั้งอยู่ตรงกลางมีโบสถ์และวิหารทรงหน้าหัน หลัง อันเป็นแบบแผนการสร้างวัดที่พบในช่วงอยุธยาตอนต้น องค์เจดีย์ประธานเหลือเพียงซากฐานสี่เหลี่ยมทรงสูงและต่อเนื่องขึ้นไปรับทรงระฆังที่พังลงมา แสดงถึงรูปแบบที่เก่าแก่ถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น และผ่านการบูรณะมาหลายครั้งถึงที่พบสวดลายสมัยอยุธยาตอนปลายด้วยเช่นกัน แม้หลักฐานทางเอกสารตามพระราชพงศาวดารต่างๆ จะไม่ได้รับถึงการสร้าง แต่ก็ได้กล่าวถึงวัดนี้ว่า เคยใช้เป็นที่ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

อาจารย์ น. ณ ปากน้ำ เชื่อว่า วัดขุนเมืองใจเป็นวัดที่สร้างก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา โดยพิจารณาจากรูปแบบศิลปะและการเรียงอิฐที่เป็นแบบ "ศิลปะอยุธยา" ขณะที่เอกสารคำให้การหลวงประจักษ์ทรงธรรม ราวปลายสมัยอยุธยา ก็ระบุว่า เจดีย์ประธานของวัดขุนเมืองใจเป็น 'พระมหาธาตุหลักแห่งพระนคร' 1 ใน 5 องค์ของกรุงศรีอยุธยา ดังนั้นก็ว่า "...อนึ่ง ซึ่งเป็นหลักกรุงเทพมหานครศรีอยุธยาราชธานีนั้น คือ พระมหาปราสาทสามองค์กับพระมหาธาตุวัดพระราม 1 วัดหน้าพระธาตุ 1 วัดราชบูรณะ 1 และพระมหาเจดีย์สถานวัดหลวงศุภสวรรค์ 1 วัดขุนเมืองใจ 1 ..."

อ. สันติ เล็กสุขุม นักวิชาการด้านศิลปะ ชี้ว่า วัดนี้ได้รับการบูรณะซ่อมแซมครั้งสำคัญในสมัยอยุธยาตอนปลาย ย่อมแสดงถึงความสำคัญของวัดด้วย สำหรับผู้สร้างวัดนั้นหากมิใช่พระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ก็คงเป็นข้าราชการชั้นสูง โดยสืบทอดความสำคัญมาตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยาความสำคัญของวัดขุนเมืองใจจึงมีมากกว่าแค่เพียงเป็นวัดร้างตั้งอยู่ริมถนนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมีโอกาสไปเยือนก็อาจจะช่วยกันแบ่งปันความรู้เรื่องวัดขุนเมืองใจกันต่อไป

In the past, this temple was abandoned and left on the road just like other abandoned temples around the City Island. However, from evidence of the archaeological remains tells us that Wat Khun Mueang Chai is a very ancient temple. In fact, this monastery is often connected with Ayodhya, the pre-dated period prior to the establishment of Ayutthaya, and received a regular maintenance and restorations during ancient times. Evidence shows that Wat Khun Mueang Chai contains multiple overlapping reconstructions from many periods, from the early to late Ayutthaya era before being left abandoned after the siege of Ayutthaya by the Burmese invasion in 1767.

The archaeological remains of the site show traces of destruction, brick stealing, smuggling, and looting into the crypts. However, the large structural remains still show us that Wat Khun Mueang Chai consists of four primary structures: an ubosot, one viharn, a large stupa, and a two-storey living quarters. This layout represents the early Ayutthayan architectural style. The tall base of the stupa consists of several layers that support a bell-shaped body that tumbled down. Wat Khun Mueang Chai is quite ancient. However, there are not many records of its history. Documents refer to it being used for the important ceremony of taking oaths of allegiance.

Achan No Na Paknam pointed out that the style of the brick alignment, one layer is superimposed over another, was influenced by "Ayothaya's Art", which is the period before the Ayutthaya establishment.

Another supporting document called The Deposition of Luang Pradu Song Tham written around the late Ayutthaya period indicated that the principal chedi of Wat Khun Mueang Chai was 'the main Phra Mahathat of the City' 1 of 5 in the Ayutthaya Kingdom. His record mentioned that "...Besides, the main religious compounds during the Ayutthaya Kingdom include Phra Maha Prasat Sam Ong and Phra Mahathat Wat Phra Ram, Wat Na Phra That, Wat Rachaburana, Phra Maha Chedi of Wat Luang Suphasawan, Wat Khun Mueang Chai ...". The academic art expert, Achan Santi Leksukhum, indicated that this temple underwent great restoration during the late Ayutthaya period. This shows the importance of this religious place. If the order for the restoration did not come from the king or the royal members, then it should come from the high nobleman to keep the sacred place through the Ayutthaya period.

Therefore, the importance of this temple is more than just an abandoned temple on the side of the road. If you have a chance to visit, please continue sharing the great story of Wat Khun Mueang Chai to others.

06 วัดธรรมิกราช WAT THAMMIKARAT

เดิมชื่อ วัดบุษราช สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาโดยพระยาธรรมิกราช โอรสของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 โดยสร้างขึ้นในยุคเดียวกับวัดพนัญเชิง เป็นวัดที่มีพระมหากษัตริย์จะทรงเสด็จมาฟังธรรมเป็นประจำในวัณพระ และเป็นสถานที่สอบเปรียญธรรมสำหรับพระสงฆ์ในสมัยโบราณ

วัดธรรมิกราชมีเรื่องราวที่ยังคงกับกษัตริย์อยุธยาหลายพระองค์ เช่น ในสมัยปลายอยุธยา สมเด็จพระเจ้าฟ้าเอกพรรทงผนวชที่วัดนี้พร้อมด้วยมหาดเล็กชื่อ หง ซึ่งต่อมาได้เข้าร่วมกับพระยาตากจนได้รับพระราชทานเป็นพระยาเพชรพิชัย

เมื่อเข้าสู่บริเวณวัดแล้วจะเห็นเศียรพระพุทธรูปขนาดใหญ่ตั้งอยู่ เป็นเศียรพระธรรมิกราช พระพุทธรูปสำริดขนาดใหญ่ ศิลปะอู่ทอง ที่พบในวิหารทรงธรรม ซึ่งเหลือเฉพาะพระเศียร ส่วนขององค์พระได้ชำรุดไป พระเศียรที่ปรากฏอยู่ภายในวัด เป็นพระเศียรที่จำลองจากของจริงที่เก็บรักษาไว้ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระยา

สิ่งน่าสนใจของวัดนี้อยู่ที่เจดีย์ประธาน หรือ เจดีย์สิงห์ล้อม เป็นเจดีย์ทรงระฆังที่ตั้งอยู่บนฐานรูปแปดเหลี่ยม มีบันไดนาคทั้งสี่ทิศรอบฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบศิลปะสุโขทัย อันแสดงถึงการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา ส่วนล่างเป็นฐานประภักษิณรูปสี่เหลี่ยม รอบฐานเจดีย์ประดับด้วยสิงห์ปูนปั้น ที่สร้างขึ้นราวรัชสมัยพระเจ้าปราสาททอง ทั้งนาคและสิงห์เป็นสัตว์ที่พบในศิลปะขอมโบราณ โดยสิงห์ทำหน้าที่ดูแลศาลา ส่วนนาคสะพานนาคซึ่งเป็นทางเดินเข้าศาลาสถาน เป็นเสมือนสะพานสายรุ้งที่เชื่อมโลกสวรรค์และโลกมนุษย์เข้าด้วยกัน

ด้านหลังพระเจดีย์สิงห์ล้อม คือ วิหารหลวงหรือวิหารทรงธรรม เป็นพระวิหารใหญ่ขนาดเท่าห้องซึ่งแสดงถึงความใหญ่โตของสถานที่แห่งนี้ สร้างขึ้นรัชสมัย สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เพื่อเป็นสถานที่ฟังธรรมในวันพระ วิหารทรงธรรมนี้มีบุฟโงด้านหน้าไม่มีช่องหน้าต่างแต่จะเป็นช่องแสงแทน เช่นเดียวกับวิหารหลวง วัดพระศรีสรรเพชญ์ และพระอุโบสถ วัดหน้าพระเมรุ รูปแบบเช่นนี้ถือเป็นลักษณะเฉพาะของศิลปะอยุธยาตอนกลาง

The temple was then called Wat Mukkharat. According to the Northern Chronicles, this was founded by Phraya Thammikkarat, a son of King Sai Nam Phueng before the Ayutthaya period. Built in the same period as Wat Phanang Choeng, Wat Thammikkarat would be the place for the holy monks at that time to graduate in Buddhist theology as the highest level of Buddhist dhamma and the king would visit the temple on Buddhist holy days to listen to the sermon.

Wat Thammikkarat has been related to many Ayutthayan kings including Prince Uthumphon of Ayutthaya and his royal page named Hong. Both entered the Buddhist priesthood at this temple in the late Ayutthaya period. Hong, the officer of a royal household, later went to war with Phraya Tak and was promoted to General Phraya Phet Phichai.

Upon entering the wiharn compound where the king and his courtiers listened to the sermon, today you will still find a giant bronze head dating back to the U-Thong period. The original is now located at the Chao Sam Phraya Museum.

The most prominent feature in this temple is a central pagoda surrounded by singh (the guardian lion) sculptures. It is a large bell-shaped chedi situated on the octagonal base with a staircase of multiple headed serpents, called naga, on each of the four sides as influenced by the popular Sukhothai art. This beautiful blend of the two periods shows the tight bond between Ayutthaya and Sukhothai. The square circumambulation base decorated with elaborate stucco lions built in the reign of King Prasat Thong.

Both naga and singh were influenced by the ancient Khmer art. Singh, the lion figure, was believed to protect the temple. The naga, the multi-headed serpent, at the railing is the analogy as the holy bridge linking the human world and heaven together.

Behind the singh chedi is located the main wiharn or a massive sermon hall with a total of nine rooms. Built during the reign of King Borommatrailokkanart, the large columns inside this wiharn are still intact. The front hall does not have any windows but has a passage for light to shine through which is the same architecture as the main wiharn of Wat Mongkhon Bophit and the ubosot of Wat Na Pra Men. This unique architecture represents the Ayutthayan art in the middle period.

7 วัดพระศรีสรรเพชญ์ WAT PHRA SRI SANPHET

วัดพระศรีสรรเพชญ์เดิมเป็นพระราชวังที่ประทับซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสร้างขึ้น ต่อมาพ.ศ. 1991 ในรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โปรดให้ย้ายพระราชวังไปสร้างใหม่ทางด้านริมแม่น้ำลพบุรี และอุทิศพระราชวังเดิมให้เป็นวัดส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์จึงไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา แต่ใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญทางศาสนา และพระราชพิธีอื่นๆ ของรัฐ อาทิ พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา หรือ

เสด็จออกบำเพ็ญพระราชกุศลในวโรกาสต่างๆเช่นเดียวกับวัดพระศรีรัตนศาสดารามในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังเป็นที่เก็บพระบรมอัฐิของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ด้วย การสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์จึงเป็นการย้ายศูนย์กลางความศรัทธามาสู่พระราชวัง รวมอำนาจทั้งศาสนาจักรและอาณาจักรมาไว้ที่พระมหากษัตริย์

สัญลักษณ์โดดเด่นของวัดแห่งนี้คือ เจดีย์ทรงระฆังคว่ำสามองค์ ตั้งเรียงกันในแนวตะวันออก-ตะวันตก สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมอัฐิของกษัตริย์อยุธยา 3 พระองค์ หากเข้ามาจากด้านวิหารพระมงคลมถิตร์ เจดีย์องค์ขวาคือเป็นที่บรรจุพระบรมอัฐิของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ องค์กลางของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 และองค์ซ้ายของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2

ภายในอาณาบริเวณวัดพระศรีสรรเพชญ์ ยังมีอาคารสำคัญน่าสนใจได้แก่ วิหารหลวง ใช้ประกอบพระราชพิธี ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญคือ พระศรีสรรเพชญ์คานานกว่าถูกไฟไหม้เสียหายเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 รัชกาลที่ 1 จึงทรงอัญเชิญมาประดิษฐานไว้ภายในพระเจดีย์ศรีสรรเพชญ์คานาน วัดพระเชตุพนฯ กรุงเทพฯ

วิหารพระโลกนาถ เป็นที่ประดิษฐานพระโลกนาถ ซึ่งรัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้ชะลอมาประดิษฐาน ณ วิหารทิศ วัดพระเชตุพนฯ กรุงเทพฯ

พระที่นั่งจอมทอง ไกล่ฯ กำแพงทางด้านติดกับวิหารพระมงคลมถิตร์สันนิษฐานว่าพระเจ้าทรงธรรมโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ทรงสนทนารธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ หรืออาจเป็นหอมนเียนธรรม หรือหอเก็บพระพุทธรูป

หากสังเกตดูจะพบว่ามียอดเจดีย์ขนาดเล็กๆ อยู่รายรอบวัด สันนิษฐานว่าเจดีย์เหล่านี้เป็นที่บรรจุพระอัฐิพระบรมวงศานุวงศ์ เพราะเคยขุดพบโกศบรมอัฐิในเจดีย์บางองค์

Wat Phra Si Sanphet was the royal palace built by King Ramathibodi I (King U-thong of Ayutthaya). Later in 1448, King Borommtrailokkanat ordered to build a new palace just north of the area, adjacent to the old Lop Buri River, and devoted the old palace to serve exclusively as the royal temple for religious and royal ceremonies; such as, the coronation ceremony or other religious rituals like Wat Phra-Si Rattana Satsadaram in Bangkok. There were no residing monks, and it served as the place to keep the royal relics.

The construction of Wat Phra Si-Sanphet was to move the centre of confidence and adhesion to the palace by centralising the temple and monarchy's power.

The prominent symbols of the temple are the three upside-down-bell-shaped pagodas lying from the east to the west. The three chedis are believed to keep the ashes of three kings. If coming from the Wiharn Phra Mongkhon Bophit side, the right chedi is where King Borommtrailokkanat's ashes are kept, the middle chedi is where King Borom Rachathirat III's ashes are kept, and the left chedi is where King Ramathibodi II's ashes are kept. as well as Buddha relics.

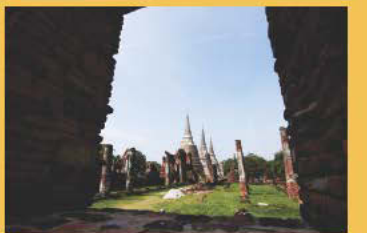
Within the temple compound, the important hall of worship called "Vihara Luang" (Royal Chapel) was built to perform the royal ceremonies

and had the Buddha status called Phra Si Sanphetdayan installed in Wat Si Sanphet. This image represents the Buddha in a standing posture. However, after the second invasion by Burma, the Burmese burnt the palace and melted the gold coating from the statue leaving the bronze core of the image badly damaged. King Rama I of the Royal House of Chakri moved the Buddha statue to Bangkok in pieces for restoration to install the bronze core of Phra Si Sanphetdayan in a chedi at the time of the founding of Wat Phra Chetuphon better known as Wat Pho.

Wiharn Phra Lokkanat is where the statue of Phra Lokkanat's was kept and later on King Rama I ordered to move it to install at Wat Phra Chetuphon in Bangkok

The Chom Thong Throne Hall is located near Wiharn Phra Mongkhon Bophit. During the reign of King Songtham, the Chom Thong Throne Hall was used by senior members of the Buddhist hierarchy as a place from which they issued edicts relating to religious matters or a place to keep Buddha statues.

You will find other smaller pagodas surrounding the site. It is believed and found that the ashes of the royal members were placed in those smaller chedis.

เป็นวัดที่มีมาก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยา สร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 17 เรียกว่าวัดหน้าพระธาตุ หรือวัดมหาธาตุ ตามธรรมเนียมโบราณถือว่าวัดมหาธาตุเป็นแกนหลักของเมือง ดังปรากฏที่วัดมหาธาตุสร้างขึ้นเป็นวัดประจำเมืองต่างๆหลายแห่ง

พระปรางค์วัดมหาธาตุเป็นคติการสร้างปรางค์รุ่นแรกของอาณาจักร ซึ่งเป็นการเลียนแบบการสร้างปราสาทหินแบบเขมรโบราณ เราจึงสามารถพบศิลปะ-พระปรางค์มหาธาตุได้เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น

ในช่วงตอนต้นกรุงศรีอยุธยา วัดมหาธาตุถือเป็นศูนย์กลางสำคัญของเมือง เป็น 1 ใน 5 พระมหาธาตุ "หลักแห่งพระนคร" เพราะเป็นวัดที่ประดิษฐานพระบรมธาตุใจกลางพระนคร และเป็นที่พักของสมเด็จพระสังฆราช ฝ่ายคามวาสี และยังใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีอภิเษกษัตริย์และพิธีกรรมของราชวงศ์ ต่อมาในสมัยพระบรมไตรโลกนาถทรงสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ขึ้น ทำให้ศูนย์กลางพระนครเปลี่ยนมาอยู่ที่วัดพระศรีสรรเพชญ์แทน

หากลองสังเกตดูจะเห็นว่าสิ่งก่อสร้างภายในวัดมหาธาตุมีอยู่มากมาย นั่นเป็นเพราะวัดนี้มีการก่อสร้างเพิ่มเติมรวมทั้งการบูรณปฏิสังขรณ์หลายยุคหลายสมัย อันแสดงถึงความสำคัญของวัดได้เป็นอย่างดี น่าเสียดายที่พระปรางค์องค์ใหญ่ซึ่งสร้างในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ รวมถึงพระพุทธรูปและรูปเคารพที่นำมาจากที่อื่น ได้พังลงในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2447) จึงคงเหลือสภาพดังที่เห็นในปัจจุบัน

จากการขุดค้นองค์พระปรางค์พบว่า ภายในประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุซึ่งบรรจุในผอบทำด้วยวัสดุต่างๆ กันซ้อนอยู่ถึงเจ็ดชั้น รวมถึงพบเครื่องประดับมีค่าอีกหลายอย่าง บรรดาของสำคัญที่พบนี้เป็ขมกับได้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา แม้ปรางค์ประธานจะไม่เหลือสิ่งใดให้ชมแล้ว แต่ที่ปรางค์รายกิ่งสี่มุมก็ยังมีลวดลายอันเกิดจากฝีมือช่างอยุธยา ที่รับอิทธิพลมาจากเขมรโบราณ ให้ชมได้อยู่

แผนผังของวัดมหาธาตุ ที่วางตำแหน่งพระวิหารไว้ด้านหน้า แล้วจึงต่อด้วยปรางค์ประธาน โดยมีพระอุโบสถอยู่ด้านหลังสุด แสดงถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาตอนต้น ซึ่งให้ความสำคัญแก่พระวิหารมากกว่าอุโบสถ ทั้งยังสร้างให้มีขนาดใหญ่โตกว่า ดังเช่น พระวิหารที่นี้มีความยาวถึง 60 เมตร นับเป็นวิหารขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเขตเกาะเมืองอยุธยา อีกทั้งการวางแผนผังดังกล่าวได้ส่งอิทธิพลต่อมาถึงสมัยหลังด้วย

นอกจากนี้ยังไม่ควรพลาดชมบรรดาเจดีย์หลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีอายุแตกต่างกันไปตามสมัย มีทั้งเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม เจดีย์ทรงปราสาทยอด เจดีย์ทรงระฆังล้านนา เจดีย์ทรงปรางค์ ส่วนใครที่เห็นภาพเศียรพระพุทธรูปที่มีรากไม้ปกคลุมตามไปสภารดแล้วอยากมาเห็นด้วยตา รับมั่งคงไปยังวิหารเล็ก ไม่ไกลจากพระวิหารได้เลยชมกันได้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

แม้ปรางค์ประธานจะไม่เหลือสิ่งใดให้ชมแล้ว แต่ที่ปรางค์รายกิ่งสี่มุมก็ยังมีลวดลายอันเกิดจากฝีมือช่างอยุธยา ที่รับอิทธิพลการทำลวดลายตามแบบปราสาทขอมโบราณ ให้ชมได้อยู่ ภายในวัดมหาธาตุยังมีสิ่งสำคัญอีกคือ แผนผังการตั้งวัดที่วางตำแหน่งของพระวิหารให้อยู่ด้านหน้า แล้วจึงต่อด้วยพระปรางค์ประธาน โดยมีพระอุโบสถอยู่ด้านหลังสุด รูปแบบเช่นนี้มีก็พบตามวัดในสมัยอยุธยาตอนต้นที่ให้ความสำคัญแก่พระวิหารมากกว่าอุโบสถ ทั้งยังสร้างให้มีขนาดใหญ่โตกว่า ดังเช่น พระวิหารที่นี้มีความยาวถึง 60 เมตร นับเป็นวิหารขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเขตเกาะเมืองอยุธยา น่ารู้ด้วยว่าการวางแผนผังดังกล่าวได้ส่งอิทธิพลต่อมาถึงสมัยหลังด้วย นอกจากนี้ก็ไม่ควรพลาดชมบรรดาเจดีย์หลากหลายรูปแบบซึ่งมีอายุแตกต่างกันไปตามสมัย มีทั้งเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม เจดีย์ทรงปราสาทยอด เจดีย์ทรงระฆังล้านนา เจดีย์ทรงปรางค์ เจดีย์ทรงปราสาทยอด ส่วนใครที่เห็นภาพเศียรพระพุทธรูปที่มีรากไม้ปกคลุมตามไปสภารดแล้วอยากมาเห็นด้วยตา รับมั่งคงไปยังวิหารเล็กๆ ไม่ไกลจากพระวิหารได้เลย

ค่าเข้าชม คนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 20 บาท นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ ไม่เสียค่าเข้าชม

Wat Na Phra That or Wat Maha That is believed to have been built during the 12th century prior to Ayutthaya's establishment to house the Buddha's relics. According to ancient Thai tradition, Wat Mahathat represented the city centre as it enshrined relics of the Buddha. Thus, we found temples called Wat Maha That in several important cities around Thailand.

The principal stupa or prang was found to be the moral precept of the first stupa in Southeast Asia that was influenced by ancient Khmer art and architecture consisting of the laterite structures and bricks. This unique blend of the Thai stupa called Prang Maha That and ancient Khmer art would be seen only in Thailand.

During the early Ayutthaya era, Wat Maha That was considered an important religious focal point, 1 in 5 "Centres of the City" where the Buddha's relics were housed and the residence of the Supreme Patriarch or leader of the Thai Buddhist monks. At that time, the temple was the venue of important royal ceremonies and celebrations. Later King Borommatrailokkanat, he ordered a new establishment of Wat Pra Si Sanphet and from then on the centre of the city was moved to Wat Pra Si Sanphet instead.

If you look closely, you will find several intriguing structures from many periods of restorations. This shows us that the temple has been considered a very important sacred place in Thai history. It is a shame that the main prang collapsed during the King Ramesuan era, but was restored. It collapsed again during King Rama V the Great's reign (1904), so only the foundations of the main prang remain at present.

From the excavations at Wat Maha That, the relics of Buddha were found and were safely placed in the seven-layered casket buried in the main chamber of the principal prang. The secret chamber was uncovered in the ruins; among the treasures found inside were gold jewellery, a gold casket containing a relic of the Buddha, and fine objects. The treasures found are now displayed at the Chao Sam Phraya National Museum. As time has passed, the principal prang now does not have much remaining, but the brick details at the four sides of the base indicates that this temple was built by the Ayothaya architects who were influenced by the ancient Bayon architectural art at that time.

Wat Mahathat consisted basically of a large central prang located in the front of the compound and surrounded by four subsidiary prangs at the four inter-cardinal points, standing on a raised square platform. The Ubosot was placed in the far back of the compound. This typical layout structure giving the wihan more prominence than the ubosot indicates that this temple was established in the early Ayutthaya period. The temple's prang was also built at 60 metres high, considered one of the old city's most impressive edifices. This layout also influenced the Buddhist temples built in later periods.

Don't miss some important remains of variously shaped prangs and chedis that were built and restored by various kings in different periods, in particular the octagonal style chedis with a truncated spire in the Ceylonese style, and the Lanna-influenced bell-shaped chedi. Nearby at the small wihan, another famous highlight that you will have seen in a postcard is the head of the Buddha in the ancient tree trunk and roots growing around it. With its picturesquely ruined stupas, Wat Mahathat is a great place to be at sunset.

9
วัดราชบูรณะ

WAT RACHA BURANA

เป็นหนึ่งในวัดใหญ่และเก่าแก่ที่สุดในอยุธยา ตามพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดราชบูรณะขึ้นในปี พ.ศ. 1967 ตรงบริเวณที่ถวายพระเพลิงพระศพเจ้าอ้ายพระยาและเจ้ายี่พระยา พระเชษฐาของพระองค์ ที่สิ้นพระชนม์จากการรบเพื่อแย่งชิงราชสมบัติกับ

เมื่อเข้าสู่บริเวณวัดจะเห็นว่ามีแผนผังการก่อสร้างเป็นคติสมัยอยุธยาตอนต้นเหมือนที่วัดมหาธาตุ นั่นคือการวางตำแหน่งให้พระวิหารอยู่ด้านหน้าปราสาทประธาน โดยมีพระอุโบสถอยู่ด้านหลัง และทั้งหมดอยู่ในแนวระนาบเดียวกัน

สิ่งที่พลาดไม่ได้เด็ดขาดเมื่อมาถึงวัดนี้ก็คือ เข้าไปดูฐานของปราสาทประธาน แต่ก่อนเดินขึ้นสู่อ่างปราสาท ควรหยุดชื่นชมความสมบูรณ์ขององค์ปราสาทกันสักนิด เพราะหากนึกภาพปราสาทประธานวัดมหาธาตุไม่ออก ก็ลองดูจากที่วัดราชบูรณะนี้ได้ นอกจากนี้องค์ปราสาทยังเป็นเจดีย์สมัยอยุธยาตอนต้นที่ยังคงสภาพสมบูรณ์ โดยถูกเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด จึงนับเป็นตัวอย่างงานศิลปะและ

สถาปัตยกรรมแบบอยุธยาตอนต้นแท้ๆ ที่หาชมได้ยากที่ยอดปราสาทชั้นล่างมีการประดับปูนปั้นรูปครุฑยักษ์ และเทพ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการแบ่งชั้นระหว่างสวรรค์และโลกมนุษย์ ตามคติเกี่ยวกับเขาพระสุเมรุ ส่วนปูนปั้นรูปยักษ์เบกที่ฐานปราสาทประธานนั้น มาจากแนวคิดของสถาปัตยกรรมไทยชื่อกันว่าเป็นการค้าจนพุทธศาสนานั่นเอง

ที่นี่ก็ถึงเวลาค่อยๆ ไต่บันไดขึ้นสู่อ่างปราสาท เข้าไปยังห้องกุหา พักปรน สายตาสักหน่อยเพราะภายในค่อนข้างสโลว์ แล้วค่อยๆ ไต่บันไดลงไปสำรวจงูที่มี 3 ห้อง เรียงกันลงไปตามแนวโค้งซึ่งอยู่ลึกลงไปถึงระดับพื้นดิน

กรุชั้นที่ 1 เป็นชั้นที่อยู่บนสุด ชั้นนี้พบพระพิมพ์มาบรรจุกวายเป็นพุทธบูชา ทั้งพุทธศิลป์แบบสุโขทัย ลพบุรี สุพรรณบุรี อายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 - 20 มาร่วมบรรจุกรูไว้มากมาย ที่ผนังมีภาพเขียนสีฝุ่น ที่เหลือและยังพอเห็นได้เป็นภาพกลุ่มคนจับ ภาพเทพชุมนุม เรียงวงง นิกธบ สายพันธุ์ พกุกษา ลองมองหาดูว่าเห็นได้ครบตามนี้หรือไม่

กรุชั้นที่ 2 พบเครื่องทองนาาชนิด รวมทั้งเครื่องราชกกุธภัณฑ์ และเครื่องราชูปโภคของพระมหากษัตริย์ ผนังมีจิตรกรรมภาพอดีตชาติ พระพุทธเจ้า 24 พระองค์ ตามคติความเชื่อตามนิยายสังกาวงศ์ ภาพเหล่านี้วาดอยู่ในช่องสี่เหลี่ยม โดยใช้สีแดงชาด ตัดเส้นด้วยสีดำและปิดกั้นการชมภาพที่ห้องนี้อาจดูยากสักนิด เพราะภาพอยู่สูง และเงาที่แหงนหน้าขึ้นดูภาพจิตรกรรมต่างๆ นั้น มองเลยขึ้นไปจะเห็นดาวเพดาน ซึ่งเป็นช่องวางที่โถยใช้ลงมาขึงกรุชั้นนี้

กรุห้องที่ 3 ถือเป็นห้องสำคัญที่สุด ชั้นนี้พบพระประธานจำลองและสลูปพระบรมสารีริกธาตุ

รวมทั้งลวดลายคุณทององ
 สัตว์และภาพมงคล อันยิบยิบได้
 ว่า นี่คือสถานที่บรรจุพระบรม
 สารีธาตุแห่งพระพุทธรองค์โตย
 แต่ รอบๆยังเต็มไปด้วยพระพุท
 รูปต่างๆ อยากรู้เห็นสฏูปองค์จริง
 และสมบัติของชาติทั้งหลายที่พบ
 ในกรุวัดราชบูรณะนี้ ต้องไปชม
 ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้า-
 สามพระยา

หากยังพอมีเวลา ก็ควรเดิน
 สำรองดูให้ทั่ววัด ค่อยๆ ซึมซับ
 ความรุ่งเรืองของวัดนี้ไปทีละ
 บ่อยๆ ก็จะได้ความเต็มอึ้งในการ
 ชมโบราณสถานแห่งนี้

Wat Ratchaburana is one of the big and
 oldest temples in Ayutthaya. According to
 the Royal Chronicles, the construction of
 this temple was started during the reign
 of King Boromratchathirat II (Chao Sam
 Phraya) in 1424 where Prince Ai Phraya
 and Prince Yi Phraya fought each other for
 the throne and died in combat.

The layout of the temple's structure fol-
 lowed the early Ayutthayan style just like
 Wat Mahathat. Wat Ratchaburana consists
 of the monastic structure with a wihan and
 ubosot, where the wihan was placed in the
 front and the ubosot was placed in the far
 back of the compound in the same level.

The must-visit when coming to this
 temple is to go check out the chambers
 of the principal prang where most of the
 golden artefacts, including royal regalia,
 miniature utensils and numerous votive
 tablets were found in the crypt. While you
 are on the way up to the top chamber,

please take a moment to appre-
 ciate the interior details of the main
 prang. If you can't imagine the same
 interior at Wat Mahathat, you can still
 check it out here since this prang still
 has the most intact remains and in the
 most authentic shape dating back to
 the early Ayutthaya period. This is
 considered to be rarely seen work
 of art and architecture from the early
 Ayutthaya period.

On the lowest level of the top
 part of the main prang are decorated
 Garuda, Naga, and angel sculptures
 which represent the different status
 of heaven and human Earth accord-
 ing to the cosmic Mount Meru. The
 stucco in the shape of a giant lifting
 the base of the main prang is in Thai
 traditional architecture from the belief
 that the mighty giant will help support
 the Buddhist religion to last for a long
 period of time.

Now it is time to start climbing up
 to the inside of the main prang into
 each chamber. Along the path of the
 historical treasure hunt, you can rest
 to adjust your eyesight as the deeper
 you are the less bright it will become.
 After taking a short rest, the next ex-
 ploration is to climb down the ladder
 to the next chamber that consists of
 3 small rooms along the vertical line
 down to the ground level.

The Cella on Level 1 is the top
 crypt that kept most of the votive tab-
 lets dating back to between the 14th
 -15th centuries of the Sukhothai, Lop
 Buri and Suphan Buri styles. The mu-
 rals on the walls are still fairly visible
 depicting Chinese people, gathering
 of angels, a pair of Chinese door

guardians, some warriors and
 floral pattern. Let's take a close look
 and see if you can find all these items.
 The Cella one Level 2 is where many
 types of golden artefacts, including
 royal regalia, royal utensils and minia-
 ture utensils were found. The murals
 on the wall display the previous exist-
 ences (total of 24 life existences) of
 the Lord Buddha in accordance with
 the Ceylonese domination. These
 paintings are displayed in the square
 room with vivid red underpants, black
 drawing lines and some are gilded.
 To look at the murals is a little bit of
 a challenge because they are high
 above the head. While enjoying the
 beauty of these paintings, you will
 find the painted stars on the top of
 the ceiling which is the way the gang
 of thieves used to come in and out of
 this crypt.

The Cella on Level 3 is consid-
 ered the most important crypt where
 the prang replica and stupa contain-
 ing the Buddha's relics are housed
 with gilded animal paintings and gold
 accessories. The elaborated acces-
 sories including many different Bud-
 dha statues found inside the stupa
 confirm to us that this is the sacred
 area dedicated for the keepsake of
 the Buddha's authentic relics from
 the ancient merit. The recuperated
 treasures of Wat Ratchaburana were
 displayed at the Chao Sam Phraya
 National Museum.

If you still have time, slowly take
 in the timeless beauty, the national
 treasures, and the ancient Thai civi-
 lisation by enjoying your visit at this
 archaeological site.

10 วัดใหญ่ชัยมงคล

WAT YAI CHAI MONGKHON

เป็นวัดเก่าอีกวัดหนึ่งซึ่งสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขากล่าวว่ามีชื่อ วัดป่าแก้ว หรือ วัดเจ้าไท สร้างขึ้นในบริเวณที่ปลงศพเจ้าแก้วกับเจ้าไทย พระราชโอรสของพระเจ้าอู่ทอง ซึ่งสิ้นพระชนม์ในคราวเกิดโรคระบาด วัดนี้มีความสำคัญเพราะเป็นวัดของสงฆ์ฝ่ายอริยวาสี มีพระวินัยรัตน์เป็นหัวหน้าคณะ คู่กับพระพุทธรูปไชยาจารย์แห่งวัดพุทธโศภนาราม ซึ่งเป็นฝ่ายคามวาสี

เมื่อเข้าสู่บริเวณวัด ก็จะพบพระเจดีย์ขนาดใหญ่สะดุดตา พระเจดีย์องค์นี้ชื่อว่า "เจดีย์ชัยมงคล" เป็นเจดีย์ทรงระฆังตั้งอยู่บนฐานบัวลึงก์ที่แปลเหลี่ยม พงศาวดารฉบับกล่าวว่ามีเจดีย์นี้สร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนเรศวร

เพื่อเป็นอนุสรณ์ในชัยชนะที่มีเหนือพระมหาอุปราชา และเปลี่ยนชื่อวัดมาเป็นวัดชัยมงคล ชาวบ้านนิยมเรียกวัดใหญ่วัยมงคลตามขนาดของพระเจดีย์ แต่ก็ยังมีนักวิชาการบางท่านว่าเจดีย์องค์นี้อาจสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ โดยดูจากลักษณะการเรียงอิฐขององค์ระฆังซึ่งเป็นเทคนิคการก่อสร้างคล้ายแบบเปอร์เซียซึ่งนิยมกันในสมัยนั้น

วัดป่าแก้ว หรือวัดเจ้าไท ต้องร้างลงเมื่อคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อทัพพม่าได้ยกพลมาประชิดพระนคร สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศรมรินทรโอรสเกล้า ให้ยกทัพเรือออกจากพระนคร ไปตั้งอยู่ที่วัดป่าแก้ว แต่ทัพเรือเสียก็เข้าศึกกองทัพพม่าได้ยึดเอาวัดป่าแก้วเป็นที่ตั้งทัพ เมื่อกรุงศรีอยุธยาแตกใน พ.ศ. 2310 วัดแห่งนี้ก็ได้ร้างลง

ภายในวัดมีสิ่งน่าสนใจ นั่นคือพระพุทธรูปไสยาสน์ในวิหารพระนอน หันพระเศียรไปทางทิศใต้ตามคติโบราณที่ว่าทิศหัวนอนคือทิศใต้ เพื่อจะได้หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก ส่วนที่ระเบียงคตมีพระพุทธรูปวางเรียงรายอยู่โดยรอบ ใครเที่ยววัดบ่อยๆ ก็จะทราบได้ว่าลักษณะเช่นนี้พบได้ตามวัดสำคัญๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่อื่นๆ

ภายในวัดมีสิ่งน่าสนใจ นั่นคือ พระพุทธรูปไสยาสน์ในวิหารพระนอน หันพระเศียรไปทางทิศใต้ตามคติโบราณที่ว่าทิศหัวนอนคือทิศใต้ เพื่อจะได้หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก ส่วนที่ระเบียงคตมีพระพุทธรูปวางเรียงรายอยู่โดยรอบ ใครเที่ยววัดบ่อยๆ ก็จะทราบได้ว่าลักษณะเช่นนี้พบได้ตามวัดสำคัญๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่อื่นๆ

มีตำนานเรื่องเล่าอันเกี่ยวข้องกับสถานที่ในวัดใหญ่ชัยมงคลหลายเรื่อง อาทิ ในพระอุโบสถมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเสี่ยงทายอธิษฐานของพระเจ้าสุริยวงศาองค์ที่ 3 แห่งอาณาจักรสุโขทัยก่อนการขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ หรือที่ศาลเจ้าพ่อสิทธินัย เชื่อว่าเป็นที่สถิตของพระวิญญูญาณของพระโอรสในพระนครแห่งเมืองใหญ่อื่นๆ

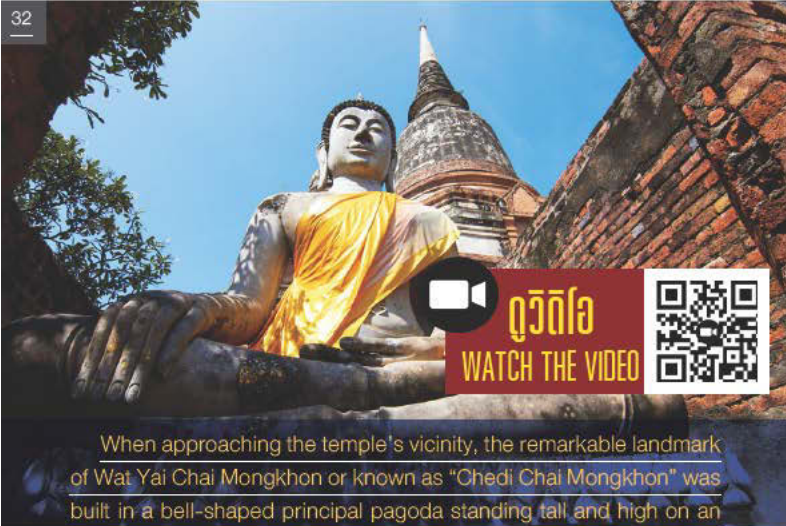
มีตำนานเรื่องเล่าอันเกี่ยวข้องกับสถานที่ในวัดใหญ่ชัยมงคลหลายเรื่อง อาทิ ในพระอุโบสถมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเสี่ยงทายอธิษฐานของพระเจ้าสุริยวงศาองค์ที่ 3 แห่งอาณาจักรสุโขทัยก่อนการขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ หรือที่ศาลเจ้าพ่อสิทธินัย เชื่อว่าเป็นที่สถิตของพระวิญญูญาณของพระโอรสในพระนครแห่งเมืองใหญ่อื่นๆ

พระบางเรื่องส่มในรัชกาลที่ 5 เป็นต้น ความเชื่อและเรื่องเล่าต่างๆ นี้ทำให้การมาเยือนวัดใหญ่ชัยมงคลมีสีสันและความน่าสนใจอยู่ไม่น้อย

This ancient temple was built in the early Ayutthaya period. From the Royal Chronicles, the original name was Wat Pa Kaeo or Wat Chao Thai (The Temple of the Crystal Forest and the Supreme Patriarch). The two princes of Ayutthaya, Chao Kaeo and Chao Thai, the two sons of King U-thong died of cholera. The king ordered the bodies of both princes to be cremated and the temple was established at the cremation site. The temple is important because it became the home of Buddhist monks in Theravada Buddhism led Somdet Phra Wanarat for the Thai Forest Tradition or called Aranyawasi with the head abbot of Wat Phutthai sawan in Khamawasi.

ดูวิดีโอ
WATCH THE VIDEO

When approaching the temple's vicinity, the remarkable landmark of Wat Yai Chai Mongkhon or known as "Chedi Chai Mongkhon" was built in a bell-shaped principal pagoda standing tall and high on an elevated octagonal base. According to the Royal Chronicles, this pagoda was built during the reign of King Naresuan the Great to honour his victory against the Minyekyawswa of Burma. The name of the temple was changed to Wat Chai Mongkhon and the locals called it Wat Yai Chai Mongkhon instead due to the enormous size of the pagoda. Some historical experts opposed giving the reason that the brick lining technique was similar to that used by Persian architects during King Narai the Great's era.

After the 2nd defeat of Ayutthaya to the Burmese invasion, Wat Pa Kaeo or Wat Chao Thai was abandoned. King Suriyamarin (Ekathat) appointed as a naval fleet to station at Wat Pa Kaeo to confront the Burmese outside the capital. But his fleet defeated the enemy and the Burmese troops took Wat Pa Kaeo as their fighting base. In 1767, the temple was sacked by the Burmese and the premises were deserted.

The temple's main focus point is the large reclining Buddha facing east. According to the ancient Thai folklore, the sleeping direction is for the head to the south and the facing side is to the east. In the courtyard outside the main balcony is lined with a set of identical Buddha statues. If you have visited many Thai temples around Bangkok and other big cities, you will be familiar with this style of setting.

With respect to the legend, there are several stories related to Wat Yai Chai Mongkhon. For example, there was a story about Phra Thianracha gathering in the preaching hall to burn candles to consult an oracle before becoming King Maha Chakkraphat. Moreover, the Chaopho Sitthichai Shrine is the place where Thai people believe that the spirit of the unborn son of King Rama V the Great and his drowned queen is housed. These beliefs and stories make the visit at Wat Yai Chai Mongkhon more colourful and interesting.

11

วิหารมงคลพิตร

VIHARN MONGKOL BOPIT

วิหารมงคลพิตรตั้งอยู่ด้านใต้ของวัดพระศรีสรรเพชญ์ ในแต่ละวันมีนักท่องเที่ยวเข้ามากราบนมัสการพระมงคลพิตรในวิหารนั้นอย่างเนืองแน่น เมื่อเข้าสู่ตัววิหาร สิ่งที่น่าสนใจที่สุดคือพระพุทธรูปขนาดใหญ่สีทองงามจับตา พระพักตร์เลาดูนิ่ง ส่งให้ผู้มาเยือนเกิดความรู้สึกสงบเย็นขึ้นในจิตใจ

พระมงคลพิตรเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สูงถึง 12.45 เมตร จัดเป็นพระพุทธรูปสำริดองค์ใหญ่ที่สุดองค์หนึ่งในประเทศไทย องค์พระก่อด้วยอิฐถือปูน หุ้มภายนอกด้วยสำริด แล้วลงรักปิดทอง

น่าเสียดายที่แม้ไม่ปรากฏประวัติการสร้างแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในรัชกาลใด แต่เมื่อพิจารณาจากพระพักตร์ที่ค่อนข้างเหลี่ยม อีกทั้งเส้นพระขนงโค้งอ่อนหวาน ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของศิลปะสุโขทัย ก็ทำให้รู้ว่าพระมงคลพิตรน่าจะสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้นนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีหลักฐานกล่าวว่าเป็นปี พ.ศ. 2146

พระเจ้าทรงธรรมโปรดให้ชะลอพระมงคลพิตรจากด้านตะวันออกของพระราชวังหลวงมาไว้ทางด้านตะวันตกและโปรดเกล้าฯ ให้ก่อมณฑปที่มีรูปแบบเดียวกับมณฑปพระพุทธรบาท สระบุรีครอบไว้ด้วย ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายมณฑปอีกครั้งหนึ่ง มายังบริเวณที่ตั้งปัจจุบัน

ตัววิหารมงคลพิตรผ่านการบูรณะซ่อมแซมมาหลายยุคสมัย เนื่องจากในสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ เกิดฟ้าผ่ายอดมณฑป ทำให้ไฟไหม้เครื่องบนจนพังลงมาถูกเศียรพระหัก ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศจึงบูรณะใหม่ เปลี่ยนจากหลังคาทรงมณฑปมาเป็นหลังคาวิหารอย่างปัจจุบัน ก่อนจะถูกไฟไหม้อีกครั้งในคราวเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 สำหรับวิหารหลังที่เห็นในปัจจุบันสร้างขึ้นใหม่เมื่อราวปี พ.ศ. 2499 ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

เกร็ด: ในคราวบูรณะซ่อมแซมของคหลวงพ่อมงคลพิตร เมื่อ พ.ศ. 2500 กรมศิลปากรได้พบพระพุทธรูปหลายองค์บรรจุอยู่ภายในพระอุระด้านขวาขององค์พระ ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

Vihara Mongkol Bopit is located on the south side of Wat Phra Sri Sanphet. Each day visitors are crowded inside to pay respects to Phra Mongkol Bopit, the large bronze Buddha covered with gold leaves. Once walking into the main Vihara, the fulfilling sensation received from looking up at Phra Mongkol Bopit is the peacefulness from the Buddha's gentle face.

Phra Mongkol Bopit is in Subduing Mara posture measuring 12.45 meters in height, and considering one of the largest bronze Buddha statues in Thailand. The body was made out of brick and plaster. The outer was covered with bronze and then gold leaves.

There is no historical evidence about when this statue was created. However, from the Buddha's squared facial design and the gentle-arch eye brows, these show the influence from Sukhothai art, which implies that this Buddha image was built in the middle of The Ayutthaya Era.

The chronicles mention that in 1603 A.D., King Songtham ordered the image known as Phra Mongkol Bopit to be relocated from the east to the west and commanded the construction of a Mandapa, the same style as that at Buddha's Footprint in Saraburi, to house this image of the Buddha as shown in present days.

The Vihara itself has been restored many times. In the reign of King Sua, lightning struck the top of the Mandapa and it collapsed. The head of Phra Mongkol Bopit fell off. As a result, the King had the Mandapa rebuilt and turned into a Vihara. In the reign of King Borommakot, another restoration took place. When Ayutthaya was sacked, the Vihara was apparently burnt.

The present Vihara was built around 1956 A.D. in the government of Prime Minister General Plaek Pibulsonggram.

ดูวิดีโอ
WATCH THE VIDEO

Anecdotes : During the restoration in 1957, the Fine Arts Department found many small Buddha's images contained inside the right chest of Phra Mongkol Bopit statue. Currently they were on a display in the Chao Sam Phraya National Museum.

12 ศาลพระกาฬ SAN PHRA KAN

ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของศาลหลักเมือง ตรงจุดที่ถนนศรีสรรเพชญ์ตัดกับถนนป่าไผ่ในเกาะเมืองอยุธยา เป็นสี่แยกที่เรียกว่า "ตะแลงแกง" อันเป็นย่านสำคัญถือกันว่าเป็นใจกลางพระนคร และเป็นที่ตั้งของสถานที่สำคัญหลายแห่ง ดั้งเดิมหลักฐานของชาวต่างชาติที่เข้ามาในสมัยนั้นบันทึกไว้ว่า ตั้งแต่ประตูลิขัยขึ้นมา จนถึงย่านตะแลงแกง เป็นจุดที่มีผู้คนอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น มีตลาดขายของเช้าและของสดทั้งเช้า-เย็น ได้แก่ ตลาดหน้าคุก ตลาดหน้าศาลพระกาฬ ด้วยเหตุนี้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา จึงมักใช้บริเวณนี้เป็นที่ประหารชีวิตและเสียบหัวนักโทษประจาน ในคดีล้มล้างราชบัลลังก์ เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้คิดจะทำการใหญ่ ต่อไป

หนึ่งในโบราณสถานสำคัญในย่านนี้ ที่แม้จะเหลือเพียงฐานรากก็ตาม นั่นคือศาลพระกาฬ ซึ่งเป็นเทวสถานสำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา ดังใน 'ตำนานกรุงเก่า' ที่พระยาโบราณราชธานินทร์ บันทึกไว้ในปีพ.ศ. 2450 กล่าวว่า "...ข้างฟ้าถนนตะแลงแกงทางใต้ด้านตะวันตก มีศาลพระกาฬหลังคาเป็นซุ้มปรางค์ และมีศาลอยู่ต่อกันไปข้างใจว่า จะเป็นศาลพระเสื้อเมือง พระทรงเมือง พระหลักเมือง ที่ตรงตะแลงแกงเห็นจะถือกันว่าเป็นกลางพระนคร..."

จากการขุดแต่งของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. 2512 พบว่าโบราณสถานแห่งนี้ เป็นเทวาลัยในศาสนาพราหมณ์ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น หรือราวพุทธศตวรรษที่ 20 เป็นปรางค์ซุ้ม 4 ทิศ ภายในขุดพบเทวรูปสำริด เช่น รูปพระอิศวร พระนารายณ์ และพระคเณศ มีลักษณะเครื่องแต่งกายคล้ายศิลปะเขมรโบราณสมัยนครวัด ต่อมาจึงมีการสร้างวิหารใหญ่เพิ่มเติมขึ้นทางด้านหน้าขององค์ปรางค์ จากหลักฐานที่พบสันนิษฐานได้ว่าศาลพระกาฬในสมัยแรกสร้างนั้น เป็นศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ ลัทธิโคะนิกาย และโชนพนิกาย มาก่อน ต่อมาถูกดัดแปลงให้เป็นพุทธสถาน ด้วยมีการพบพระพุทธรูปในขณะทำการขุดแต่งด้วย สันนิษฐานว่าน่าจะอยู่ในราว พ.ศ. 2179 ซึ่งในพระราชพงศาวดารระบุว่า สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดฯ ให้ริ้วเทวสถานเดิมย้ายขึ้นไปสร้างใหม่ยังบริเวณซีกุน และจากการศึกษาหลักฐานประเภทเศษภาชนะดินเผา และเครื่องถ้วย จึงพบว่า ภายหลังจากดัดแปลงเป็นพุทธสถานแล้ว ศาลพระกาฬได้ถูกทิ้งร้างไปอีกครั้ง ในช่วงก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง หรือช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มาจนถึงในปัจจุบัน

The crossing point between Si Sanphet Road and Pa Thone Road of the City Island is called "Talaengkaeng", the busiest quarter in the city centre. From the old records written by a foreign visitor during that period, the area from the city entrance to the Talaengkaeng quarter was the most popular and most crowded neighbourhood. Groceries and the city markets that were opened from morning to evening included Talat Na Khouk and Talat Na San Phra Kan. In order to spread the word out quickly to as many people as possible, during the Ayutthaya period, this area would be used to execute a prisoner with the charge of coup d'tat or overthrowing the kingdom by beheading so that no one would dare to rebel against the authority.

One of the important archaeological sites that still remains in this neighbourhood is San Phra Kan. San Phra Kan during the Ayutthaya period was probably the place where these city guardian deities were worshipped. According to 'Tamnan Krung Kao' Legend written by Phra ya Boran Ratchathanin mentioned in 1907 that "...The west side of the Talaengkaeng Road, there is a shrine named San Phra Kan with the prang style roof, and several shrines nearby for many angels to be housed; Phra Suea Mueang, Phra Song Mueang, and Phra Lak Mueang. The Talaengkaeng quarter must be considered as the centre of the city..."

From the excavation discovery by the archaeological division of Silpakorn University in 1969, this archaeological site was built around the early Ayutthaya period or 15th century. A Khmer prang with arches in the four cardinal directions was found as also the statues of Phra Isuan (Shiva), Phra Narai (Vishnu) and Phra Ganesh (Ganesha) with the dressing costumes influenced by Angkor Wat of Khmer art. These findings led to the conclusion that this site was a Brahmin shrine in former times. Later on, more restorations were conducted for Buddhist shrine. According to the Royal Chronicles of Ayutthaya, during 998, King Prasat Thong had the shrine moved on up to be located at the Chikun area.

From the miscellaneous pottery and utensils found during excavations last century, this shrine was abandoned again before the second Burmese and Ayutthaya war or around the early Rattanakosin Era until the present.

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
AYUTTHAYA HISTORICAL STUDY CENTRE

จัดตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2529 โดยได้รับงบประมาณช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปีแห่งความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นทั้งสถาบันวิจัยพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับกรุงศรีอยุธยา เป็นศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดประวัติศาสตร์ มีอาคารจัดแสดง 2 แห่งคือ ที่ศูนย์ฯ แห่งนี้ และส่วนผนวกตั้งขึ้นใหม่อยู่บริเวณหมู่บ้านญี่ปุ่น ริมน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ใต้วัดพนัญเชิง ใน ต. เกาะเรียน

ภายในศูนย์ฯ มีการจัดแสดงนิทรรศการถาวร โดยนำจุดเด่นของกรุงศรีอยุธยาในด้านต่างๆ มานำเสนอด้วยเทคโนโลยีทันสมัยและน่าสนใจ เช่น ใช้แผ่นผัง แผ่นภาพ แผนที่ และแบบจำลอง รวมทั้งใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหว ในการทำความเข้าใจพัฒนาการของกรุงศรีอยุธยาในด้านต่างๆ นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถเห็นภาพรวมของกรุงศรีอยุธยาในสมัยเป็นราชธานีได้ ในเวลาอันสั้น อีกทั้งเข้าใจชีวิตของชาวอยุธยาในอดีตได้ง่าย จึงเหมาะที่จะเป็นจุดตั้งต้นในการท่องเที่ยวเรียนรู้อดีตราชธานีกรุงศรีอยุธยา เพราะจะทำให้การท่องเที่ยวชมในสถานที่จริงสนุกและได้อรรถรสยิ่งขึ้น

ที่น่าสนใจคือจะได้เห็นแบบจำลองของพระบรมมหาราชวัง อันประกอบด้วยอาคารต่างๆ แสดงให้เห็นสภาพบูรณของพระราชวังก่อนจะถูกทำลาย แผนที่แสดงเส้นทางการค้าทางทะเลระหว่างอยุธยากับบรรดาประเทศต่างๆ แบบจำลองภายในวิหารพระศรีสรรเพชญ์ เรือสำเภาจำลอง รวมไปถึงการจำลองสภาพหมู่บ้านชุมชนริมน้ำและวิถีชีวิตผู้คนให้ชมอีกด้วย

การจัดแสดงภายในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยามีทั้งสิ้น 4 หัวข้อ คือ อยุธยาในฐานะเมืองราชธานี ในฐานะเมืองท่า ในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและการปกครอง และชีวิตชุมชนชาวบ้านไทยในสมัยอดีต อีกทั้งคำอธิบายยังมีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ส่วนอีกหัวข้อนึงคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศนั้น ได้จัดแสดงที่บริเวณหมู่บ้านญี่ปุ่น ริมน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกในตำบลเกาะเรียน

จุดเด่นของกรุงศรีอยุธยาที่มานำเสนอมี 5 ส่วน คือ อยุธยาในฐานะเมืองราชธานี ในฐานะเมืองท่า ในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและการปกครอง ชีวิตชาวบ้านในสมัยก่อน และความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศที่น่าสนใจคือจะได้เห็นแบบจำลองของพระราชวังโบราณ อันประกอบด้วยอาคารต่างๆ แสดงให้เห็นสภาพบูรณของพระราชวังก่อนจะถูกทำลาย แผนที่แสดงเส้นทางการค้าทางทะเลระหว่างอยุธยากับบรรดาประเทศต่างๆ แบบจำลองภายในวิหารพระศรีสรรเพชญ์ เรือสำเภาจำลอง รวมไปถึงการจำลองสภาพหมู่บ้านชุมชนริมน้ำและวิถีชีวิตให้ชมอีกด้วย

The Ayutthaya Historical Study Centre (AHSC) was established in 1986 by the Japanese grant aid projects to honour the Auspicious Occasion of His Majesty the King's 60th Birthday Anniversary and also to commemorate the occasion of the 100th anniversary of the relationship between Japan and Thailand. The AHSC is a national research institute devoted to the study of Ayutthaya's history. There are 2 exhibition buildings: one is in this building and the annex building was recently established within the Japanese Village vicinity near Wat Phanan Choeng in Tambon Ko Rian, along the east bank of the Chao Phraya River.

There are permanent exhibitions presented by state-of-the-art technology that help us easily understand the development of the Ayutthaya Kingdom, the civilisation and strengths. Movable diagrams, maps, and models with sound effects encourage the audience to follow the lifestyles during the Ayutthaya period and the developments from the past to the present in a short period of time. This is an ideal starting point to learn about the former capital of Ayutthaya and will be an eye-opener when visiting the actual archaeological sites. The exhibition features exquisite models of the Grand Palace, Wat Phra Si Sanphet, the Chinese Trading Ship, and the waterfront community and the lifestyle of the people at that period.

There are four topics of the exhibition including Ayutthaya as the capital city, as the main port, as the centre of political power and dominance, and as representing the ancient Thai lifestyle. The descriptions are in Thai, English, and Japanese. The annex building located in Ko Rian sub-district on the east of the Chao Phraya River, now known as the Japanese Village, shows the foreign affairs between Ayutthaya and international countries.

14 วัดญาณเสน WAT YARINNA SAEN

ก. อุ้งทอง ไก่ลัดวัดราชประดิษฐาณ
U-Thong Road, Tambon Ta Wasukree,
near Wat Rachapraditsathan

เป็นวัดโบราณที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น เดิมชื่อวัดยานุเสณ ตั้งอยู่ทางเหนือของเกาะเมืองใกล้กับช่องมหากรมโบ๊ะเซ บริเวณนี้เคยเป็นที่อยู่ของชนชาวมอญมาก่อน วัดญาณเสนไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้าง ในตำนานกล่าวเพียงว่า ในสมัยอยุธยาบัตักพระคลังสำหรับใส่เชือกและบาศคล้องช้างอยู่ริมวัดแห่งนี้ และมีรางน้ำอยู่กีดหน้าวัดญาณเสน ทะลุเข้าไปจากรากกำแพงด้านเหนือ ชาวบ้านเรียกว่าคลองน้ำเขียว เป็นทางสำหรับชักน้ำจากแม่น้ำลพบุรีเข้าไปยังบึงพระราม เป็นวิธีชักน้ำเข้าไปในบึงพระรามให้สะอาด ซึ่งมาแต่ครั้งโบราณ

โบราณสถานที่สำคัญภายในวัดญาณเสน คือ เจดีย์และอุโบสถ โดยเฉพาะเจดีย์เป็นเจดีย์ก่อด้วยอิฐ หินหน้าไปทางทิศตะวันออก ลักษณะเป็นเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ที่ด้านข้างสี่มีเก็จหรือซุ้มเจดีย์เล็กจุมุทกึ่งสี่ ฐานเจดีย์เป็นฐานประภักฉลิน เช่นเดียวกับเจดีย์ศรีสุริโยทัย กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งและบูรณะตั้งแต่ปีพ.ศ. 2487 ในการขุดแต่งครั้งนั้นได้พบโบราณวัตถุหลายชิ้น ที่สำคัญ คือ แผ่นทองคำรูปสัตว์ต่างๆ เป็นศิลปกรรมสมัยอยุธยา รวมทั้งพระพุทธรูปสำริด กิ่งสมัยลพบุรีและสมัยอยุธยา ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร

ส่วนอุโบสถเป็นอาคารสร้างขึ้นใหม่บนฐานรากเดิม จึงยังเห็นฐานโค้งแบบทองสำภาอันเป็นรูปแบบศิลปกรรมสมัยอยุธยา รวมทั้งผนังทำเป็นลูกทรงช่องแสงแทนช่องหน้าต่าง

This ancient temple was constructed in the early Ayutthaya period and its original name Wat Yanusen. It is located on the north side of the City Island close to Klong Maha Thera Maichae. This area was the residence of the Mon people. There is no evidence stating who built the temple. A legend stated the royal storage for robes and accessories used for the royal elephant daily routines close to this temple. The water passage was in front of Wat Yamnasen. From the north side of the temple, the residents call that area as the rapid water canal. This has been used to bring fresh water from Lop Buri River into Bueng Phra Ram. This is the ancient method of water circulation in Bueng Pha Ram.

The important archaeological structure is the brick chedi and ubosot. The main chedi was built facing East and with the twelve indented corners on the square base, the same architectural style as Chedi Si Suriyothai. The Fine Arts Department did a restoration in 1944 and found many valuable artefacts including a gold plate with animal shapes in the Ayutthayan design, and bronze Buddha statues from the Lop Buri and Ayutthaya periods. These artefacts are displayed now in the Ayutthaya National Museum.

The ubosot was recently rebuilt on the old platform that the curved base design of Ayutthayan art was kept as original. The walls also have the sunlight passage instead of windows.

15 วัดราชประดิษฐาณ WAT RACHAPRADITSATHAN

ก. อุทอง
U-Thong Road, Tambon Ta Wasukree

เป็นวัดโบราณสร้างพื้นในสมัยอยุธยาตอนต้นเช่นกับ ตั้งอยู่ริมปากคลองประตูข้าวเปลือกฝั่งตะวันตก ภายในกำแพงพระนคร ไม่ปรากฏหลักฐานว่าใครเป็นผู้สร้างและสร้างในรัชสมัยใด แม้ว่าใบพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาจะกล่าวถึงวัดนี้หลายครั้งก็ตาม แต่หากดูความหมายจากชื่อวัดซึ่งหมายถึงวัดที่พระเจ้าแผ่นดินทรงสร้าง ก็อาจสันนิษฐานได้ว่า ผู้สร้างวัดนี้คงเป็นพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง และคงมีความสำคัญอยู่มาก

สิ่งก่อสร้างเก่าแก่สมัยอยุธยา ที่ยังเหลือให้ชมคือ ใบเสมาที่ปรกรอบกึ่งแปดทิศแสดงเขตพระอุโบสถ เป็นใบเสมาสมัยอยุธยาซึ่งมีลักษณะเป็นใบเสมาคู่สลักจากหินทรายแดง

ทางด้านทิศตะวันออกของวัดราชประดิษฐา เป็นที่ตั้งวัดท่าทราย ซึ่งปัจจุบันถูกรวมอยู่กับวัดราชประดิษฐา ยังคงมีสิ่งก่อสร้างสมัยอยุธยาเหลือให้เห็น คือ เจดีย์ทรงปราสาท เป็นเจดีย์แปดเหลี่ยมขนาดย่อม ส่วนเรือนธาตุมีซุ้มจรนำประดิษฐานพระพุทธรูปประทับยืน พระหัตถ์ขวาซ้อนกับพระหัตถ์ซ้าย อุโบสถ อยู่ในสภาพทิ้งร้างทรุดโทรมเพราะไม่ได้ใช้งาน มีฟาโลกตั้งด้านหน้าด้านหลัง ใบเสมาตั้งอยู่บนฐานซึ่งทำเป็นบัวกลุ่ม ลักษณะเป็นใบเสมาสมัยอยุธยาตอนปลาย กล่าวคือ มีขนาดเล็ก เอวคอด สลักลายตรงกลางเป็นรูปกับกรวย หอระฆัง ผนังแต่ละด้านเจาะเป็นช่องหน้าต่างรูปโค้งแหลมแบบยุโรป ลักษณะทางสถาปัตยกรรมบ่งว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลายตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ลงมา

สำหรับวัดท่าทรายนี้เป็นวัดที่อยู่ของพระมหานาค ผู้แต่งบุโรฉวกคำฉันท์ กล่าวด้วยเรื่องสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศขึ้นไปมีสการพระพุทธรูป วัดนี้ไม่มีเรื่องราวปรากฏในพงศาวดารมากนัก มีกล่าวชื่ออยู่ครั้งหนึ่งในสมัยแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ. 2172-2199) ว่าให้ปลูกเรือนเสาไม้ไม้ที่ริมวัดท่าทรายให้พระอาทิตย์วงศ์ (โอรสสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม) อยู่ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

Wat Ratchapraditsathan was an ancient temple built in the Pre-Ayothaya period. Wat Ratchapraditsathan lies at the month of Klong Pratu Khao Plueak, on the west bank of U-thong Road in the City Island. Even though this temple was mentioned many times in the Royal Chronicles of Ayutthaya, there was no evidence stating who built the temple and in which reign. However, from the name of the temple, it can be assumed that one of the kings had ordered to build this temple and still kept its importance.

The old construction left to appreciate from the Ayothaya period is the sema stones on all eight directions to indicate the temple boundary. This double sema stones were made of red sandstone representing the Ayothya art.

Wat Tha Sai, located on the east side of Wat Ratchapraditsathan and was once separated from the temple's complex, is now part of the complex. The Ayutthaya architectural remains are the bell-shaped chedi. The chedi takes the shape of an octagonal tower with multiple arched niches that hold a standing Buddha statue. His right hand is placed overlapping the left hand. The Ubosot has been left abandoned and run down. The ordination hall is graced by double sema stones, which are perched on white pedestals with pink lotus flowers. The Bell Tower contains the European-style arch windows indicating that this temple was built around the late Ayutthaya period from King Narai's reign or later.

The monk named Phra Mahanak who wrote Puranawat Stanza of Thai poetry also resided at Wat Tha Sai. The story mentioned that King Borommakot went to pay respect to the Buddha's footprint, and King Prasat Thong (1629-1656) ordered to build a bamboo house for Phra Athittayawong (son of King Songtham).

